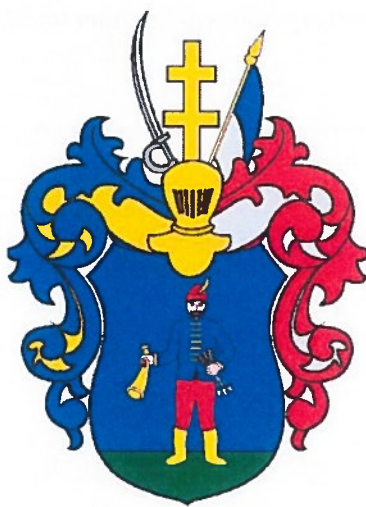

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Jászárokszállás Város Önkormányzata

2018-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	58
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	63
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	67
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	69
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	70
1. A HEP IT részletei	70
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	70
A beavatkozások megvalósítói	71
Jövőképünk.....	72
Az intézkedési területek részletes kifejtése	73
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	83
3. Megvalósítás	88
A megvalósítás előkészítése	88
A megvalósítás folyamata.....	88
Monitoring és visszacsatolás	90
Nyilvánosság	90
Érvényesülés, módosítás.....	91
4. Elfogadás módja és dátuma.....	92

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Jászárokszállás Város Önkormányzata esélyegyenlőségi programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott esélyegyenlőségi programmal összehangolja a település költségvetését, gazdasági programját, szolgáltatástervezési koncepcióját, településrendezési tervét, településszerkezeti tervét, településfejlesztési koncepcióját, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az esélyegyenlőségi program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a 129/2013. (VII.25.) határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

A település bemutatása

Általános helyzetkép

Jászárokszállás a Jászság észak-nyugati szegletében a Jászberény-Gyöngyös és Heves-Gyöngyös útvonalak kereszteződésében fekszik, a megye legészakibb települése. Az M3-as autópálya Atkár községen keresztül megközelíthető, így a főváros 80-85 perc alatt közúton, Vámosgyörkön keresztül a Miskolc-Budapest vasútvonalon ugyanennyi idő alatt elérhető. A legközelebb eső városok közül közúton Jászberény 18 km-re, Gyöngyös 20 km-re fekszik. Vonzáskörzete Adács, Jászágó, Jászdózsza, Vámosgyörk, Visznek településekre terjed ki. Ezek közül a legközelebbi Visznek, amely 3 km-re, a legtávolabbi pedig Jászágó, amely 12 km-re fekszik.

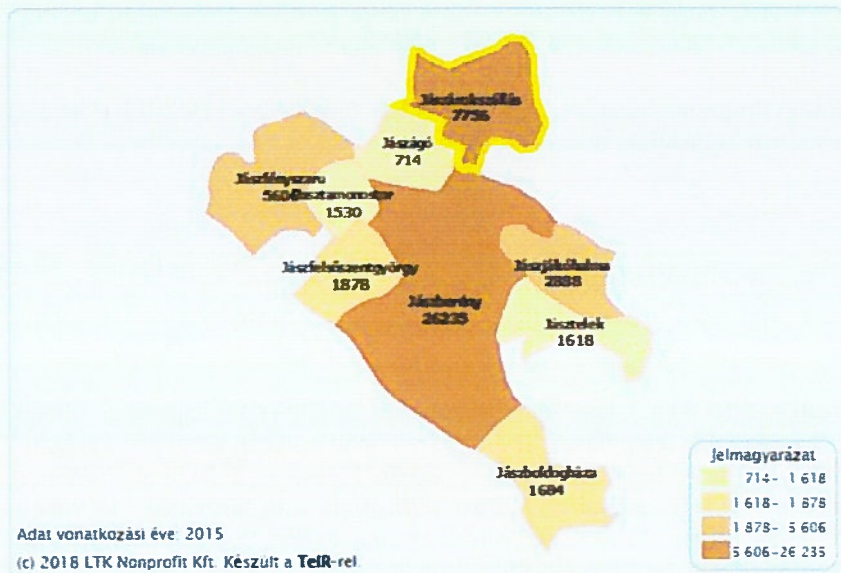
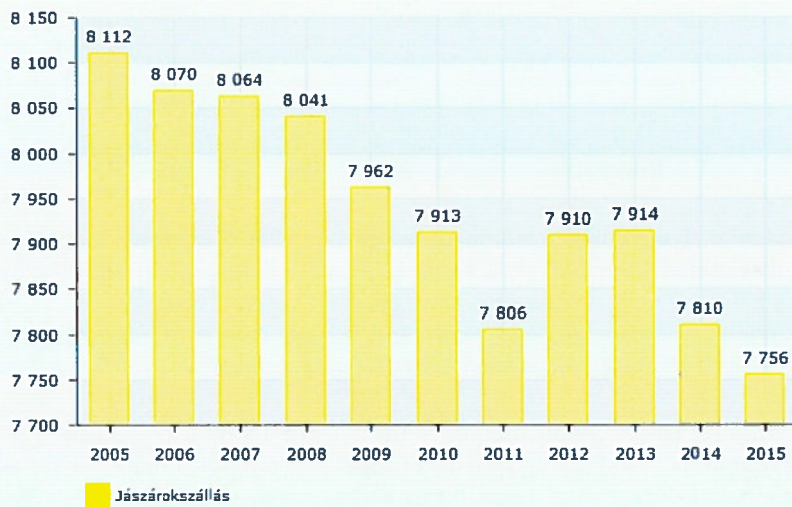
A város lakossága 2017-ben 7694 fő volt, amelyből az aktív népesség száma 5153 fő.

A város története

A város nevét a határában húzódó „Csörsz-árká”-ról kapta, mely a heves megyei Csány községnél egy halommal kezdődik és Árokszállás, Zsadány, Erdőtelek, Dormánd és Füzesabony helységeken keresztül húzódva a Tisza mellett végződik.

A 15. században az egyik legnépesebb jász település volt, azonban a török pusztítások következtében 1567-re szinte teljesen elnéptelenedett. A 17. század végén ismét viszonylag népes település és 1756-ban Mária Terézia mezővárosi rangot és kegyúri jogot adott a településnek. Jászárokszállást az egyik legnagyobb telepítő községként tartják számon, mivel a 18. századtól kezdve fokozatosan benépesítette megszerzett pusztáit. A város 1876-ban elveszítette jász kiváltságait és a többi jász településsel együtt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyéhez került. 1886-ban lemondott városi rangjáról, s mint nagyközség működött tovább. Régi városi rangját 1991-ben nyerte vissza.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Regionális kapcsolatok

A Jászság területe Jász-Nagykun-Szolnok megye területének egyharmadát sem éri el, az összlakosságból való részesedése pedig kb. 20%. A Jászságban ma 18 települést találunk, melyek közül öt: Jászberény, Jászapáti, Jászárokszállás, Jászfényszaru és Jászkisér város. Közülük Jászberény folyamatosan megtartotta rangját, míg a többiek a nyolcvanas-kilencvenes évtizedforduló idején kapták vissza egykori címüket.

Jászárokszállás közvetlenül a megyehatáron, Heves megyei települések szomszédságában fekszik. Ebből következően több szomszéd megyei településsel van élő kapcsolata. A város Jászberénytől való távolsága közel azonos a Heves megyei Gyöngyöstől való távolsággal.

A térség az árutermelésre alkalmas jó minőségű termőföldek védelmével, a kedvező mezőgazdasági termelési és logisztikai adottságok intenzív kihasználásával terhelhető és fejleszthető. A térségen belül zajló folyamatok szempontjából figyelemre méltó, hogy Jászberény és néhány város - köztük Jászárokszállás - fejlődése meggyorsult.

A város gazdasága

A második világháború befejezéséig a Jászságban a tradicionális mezőgazdaság és bizonyos kézműiparok jelenléte dominált. Az ötvenes évektől fokról-fokra változott a kép, rövid idő alatt két jelentősebb gyár, a Hűtőgépgyár és az Aprító-gépgyár létesült Jászberényben. A helyi ipartelepítés legfontosabb szereplője a jászberényi Hűtőgépgyár volt.

Napjainkban a város gazdaságát az autópálya vonzáskörzetében fekvő Jászárokszállási Ipari Park határozza meg. Az Ipari Park szerepe térségi-kistérségi szinten is igen jelentős, mert a foglalkoztatási lehetőségeket bővíti és a helyi gazdaságra élénkítő hatást gyakorol. Az Ipari Parkban jelenleg 13 db működő cég található, amelyek mintegy 4000 embernek adnak munkát.

Infrastruktúra

Kiépítettsége:

- Elektromos hálózat 100 %
- Ivóvíz hálózat 100 %
- Szennyvíz hálózat 100 %
- Vezetékes gáz hálózat 100 %
- Településen belüli aszfaltozott úthálózat 93,3 %

Intézményi ellátottság:

Intézmény	Férőhely
Bölcsőde	28 fő
Óvoda	320 fő
	Tanulólétszám
Általános iskola	585 fő
Középiskola	257 fő
Önálló orvosi körzetek száma	5 db
Önálló fogorvosi körzetek száma	3 db
Gyógyszertárak száma	2 db
Lakások száma	3775 db

Statisztikai adatok a településről

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	7 937	
2013	7 936	100,0%
2014	7 852	98,9%
2015	7 779	99,1%
2016	7 734	99,4%
2017	7 694	99,5%

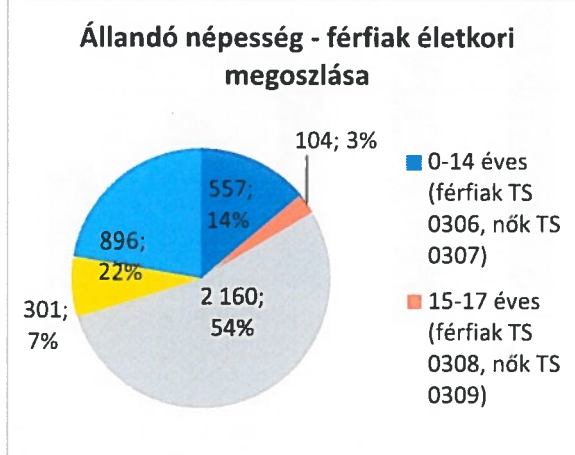
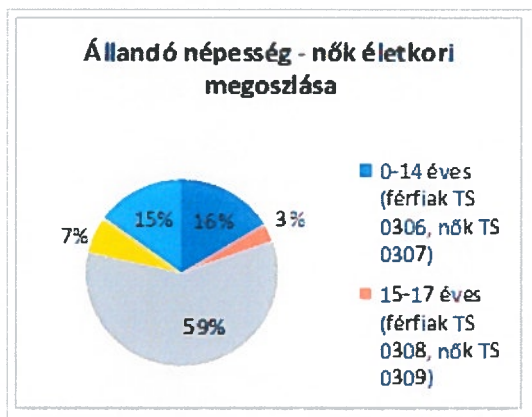

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	3 716	4 018	7 734	48,05%	51,95%
0-2 évesek			254		
0-14 éves	607	557	1 164	7,85%	7,20%
15-17 éves	118	104	222	1,53%	1,34%
18-59 éves	2 191	2 160	4 351	28,33%	27,93%
60-64 éves	244	301	545	3,15%	3,89%
65 év feletti	556	896	1 452	7,19%	11,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.2. számú táblázat - 14-17 éves gyermekek száma

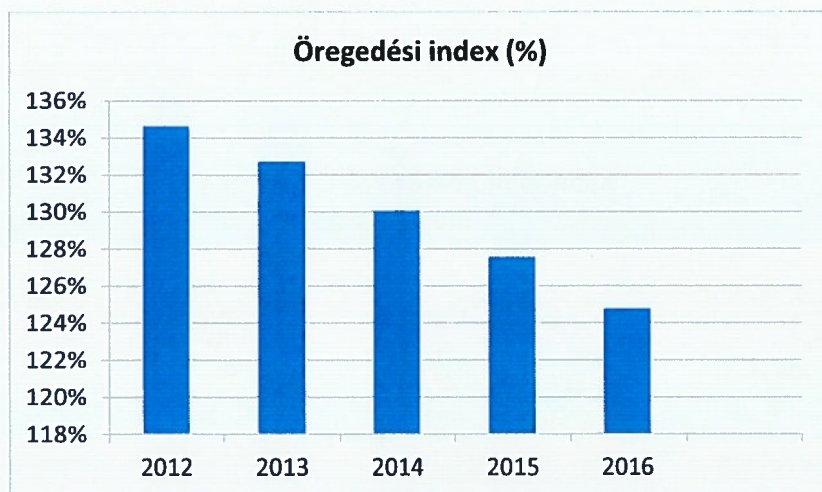
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
14 éves gyermekek száma	99	62	-37
16 éves gyermekek száma	98	79	-19
17 éves gyermekek száma	82	93	11
Összesen	279	234	-45

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	1 524	1 132	134,63%
2013	1 521	1 146	132,72%
2014	1 493	1 148	130,05%
2015	1 472	1 154	127,56%
2016	1 452	1 164	124,74%

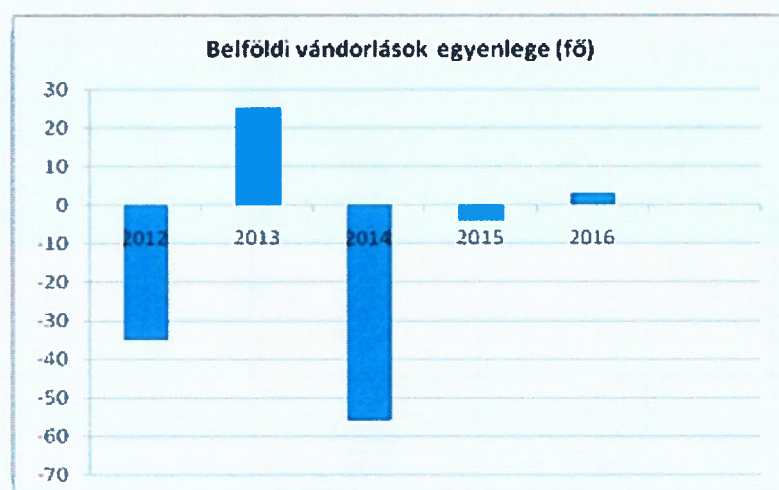
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	88	123	-35	-2,6
2013	154	129	25	-2,6
2014	93	149	-56	-1,15
2015	118	122	-4	-2,96
2016	160	157	3	-4,24

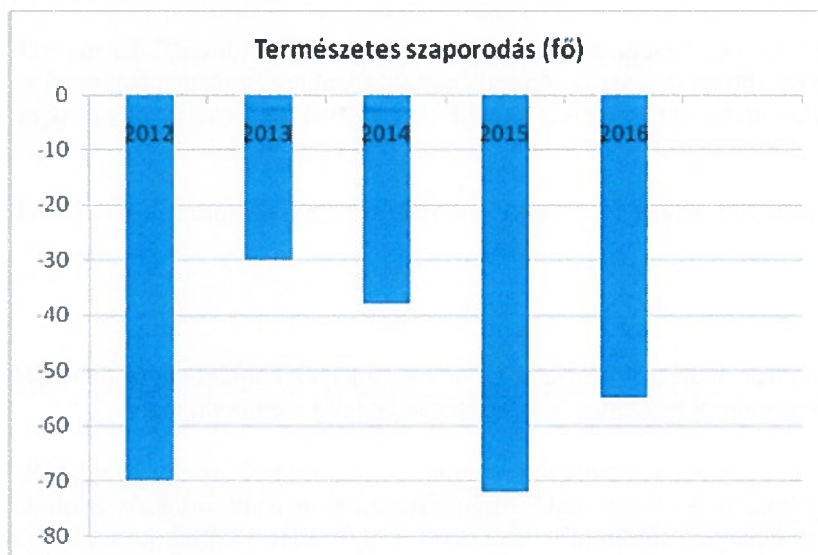
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	62	132	-70
2013	81	111	-30
2014	89	127	-38
2015	76	148	-72
2016	82	137	-55

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és a képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Fontos, hogy minden ember számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás területén, az iskoláztatási és munkalehetőségek, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozás területén is. Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Jászárokszállás Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1.§ (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt, és annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek növelésével,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével, a megfelelő pénzbeli és természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő, nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben lévők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az Ebktv-ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- EU 2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

EU 2020 stratégia

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzéseket tartalmaz:

- Biztosítani kell, hogy a 20-64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75 %-ot.
- A szegénység és a társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett lakosok számának 25 %-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből.
- Cél az iskolából kimaradók arányának 10 % alá csökkentése.

Nemzeti Reform Program

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális fő célja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó-és járulékcsoökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különböző

iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítővé, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A felzárkózás politika az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit.

A felzárkózás politika célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;
- minél több embert hozzon abba a helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia

A stratégia specifikus népegészségügyi célkitűzései:

- a) A születéskor várható, egészségben eltöltött életek növelése 2020-ra (EU átlag elérése 2022-re).
- b) A fizikai és mentális egészség egyéni és társadalmi értékének növelése.
- c) Egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése.
- d) A területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári észrevételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez.

Roma Integráció Évtizede Program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média, a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok elsősorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség, stb.) – illetve ezek metszete – alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek – köztük nagy arányban romák – valós társadalmi és gazdasági integrációját.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését.

A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Jászárokszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete több olyan helyi rendeletet alkotott, mellyel segítséget nyújt a gyermekes családoknak, időseknek, szociálisan rászoruló személyeknek.

Jászárokszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2003. (VI.26.) rendelete tartalmazza a gyermekek védelmére, és a gyermekek pénzbeli és természetbeni ellátására vonatkozó helyi szabályokat. Meghatározza azokat a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, amelyek alkalmazásával segítséget nyújt a gyermekes családoknak.

A gyermekvédelmi törvényben meghatározott egyes ellátási formák közül Jászárokszállás Város Önkormányzata a következő ellátásokat biztosítja:

1./ Pénzbeli ellátások:

- iskolakezdési támogatás.

2./ Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei és óvodai ellátás).

Jászárokszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatás és a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015. (II.13.) rendelete az 1993. évi III. törvény helyi végrehajtásaként a helyi sajátosságoknak megfelelően szabályozza a szociális ellátások formáit, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, szervezeti kereteit, továbbá folyósításának és ellenőrzésének rendszerét.

Jászárokszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 22/2013. (IV.26.) rendeletében meghatározottak szerint segíti a településen élő családok első lakáshoz jutását, azok megvásárlásához, illetve felépítéséhez nyújtott vissza nem térítendő támogatással. A támogatást lakástulajdonnal nem rendelkező fiatal házaspár vagy gyermekét egyedül nevelő szülő veheti igénybe.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Jászárokszállás Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciót készített. A koncepció célja a Jászárokszálláson élő, szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szociális szolgáltatási feladat áttekintése, az ellátási formák megszervezése, valamint fejlesztésével kapcsolatos önkormányzati feladatok meghatározása. Jászárokszállás Önkormányzatának a kötelezően ellátandó szociális szolgáltatásokból a házi segítségnyújtást, étkeztetést, családsegítést és idősek nappali ellátását kell kötelezően biztosítania, de ezeken túlmenően szakosított szociális szolgáltatásként biztosítjuk a bentlakásos idősek otthona (Apartmanház) fenntartását is. Településünkön elérhető a Jászvári Támogató Szolgálat által biztosított támogató szolgálat, valamint közösségi ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Jászberény Egyesített Szociális Intézmény biztosítja a városban.

Önkormányzatunk a 2018. évi költségvetési rendeletében biztosítja a szociális és gyermekjóléti feladatok ellátásának finanszírozását (létalaphoz nyújtott szociális ellátások támogatása, hozzájárulás: a pénzbeli szociális ellátásokhoz, szociális és gyermekjóléti általános feladatokhoz, szociális étkeztetéshez, házi segítségnyújtáshoz, időskorúak nappali intézményi ellátáshoz, gyermekek napközbeni ellátásához, időskorúak szakosított ellátási feladataihoz).

Az Önkormányzat gazdasági programot fogadott el a 2015-2019. évekre vonatkozólag. Ezen programban rögzítésre kerültek Jászárokszállás város gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények, a város gazdasági helyzete és a várható változások, illetve maga a gazdasági program. A program kiemelt figyelmet fordít a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítésére, figyelemmel kíséri a település fejlesztési, szolgáltatási, illetve egyéb programokkal kapcsolatos lehetőségeit (adópolitika, egyes közszolgáltatások biztosítása, színvonalának javítására vonatkozó megoldások, befektetés támogatási politika és településüzemeltetési politikai célkitűzések).

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Önkormányzat részt vesz a következő kistérségi programokban: közfoglalkoztatás, orvosi ügyelet. Az Önkormányzat a következő társulás által kezdeményezett programokban vesz részt: Partnerség az Egészségért, támogató szolgálat, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. A program során felhasználásra kerültek az Önkormányzat rendelkezésére álló egyéb beszámolók, koncepciók, tervek.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Ez egy összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli különbségekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. Hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi tényező a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. Ma Magyarországon minden harmadik ember a szegénységi küszöb alatt él. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Valójában a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a romák élete a mélyszegénységtől függetlenül is nehezebb az őket érintő diszkrimináció érvényesülése miatt.

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiséghez való tartozás kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért nemzetiséghez való tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivéve, amennyiben törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály egyes nemzetiségi jogok gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti – például a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11.§ (1)-(2) bekezdése.

A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra kell törekedni, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban. Vannak olyan lehetőségek az információgyűjtésre, amelyek alkalmasak lehetnek az adott problémák feltérképezésére. Oktatási területen ilyen lehet például a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek adatainak vizsgálata.

Jászárokszállás városban Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A korábbi nevén Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2002 óta működik a településen. A 2014-es önkormányzati választáskor 124 fő kérte felvételét a választási névjegyzékbe. Közülük 63-an jelentek meg szavazóként. Az alacsony regisztráció oka, hogy nem vállalják fel roma származásukat, nem vallják magukat romának.

A roma családok jellemzően családi házas lakóingatlanokban élnek. Az idősebb és középkorú generációra az alulképzettség a jellemző, a fiatalabbak közül egyre többen végzik el a nyolc általános iskolát, illetve szakképzettséget szereznek. Ösztöndíjprogramok segítségével növekszik a felsőfokú végzettséget szerzők aránya is.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai többek között: társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások alrendszeireiből.

A mélyszegénységet összetett jelenséggént kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli különbözőségekből mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

Az elmúlt években az Önkormányzat közfoglalkoztatással segítette a munkaerő-piacra történő visszakerülés érdekében a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását. A programokban regisztrált munkanélküliek bevonására van lehetőség. A település rendelkezik Ipari Parkkal, melyben 13 cég tevékenykedik. A kisgyermeket nevelő, egyedülálló szülők viszont nehezen tudnak elhelyezkedni a többműszakos munkarend miatt.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

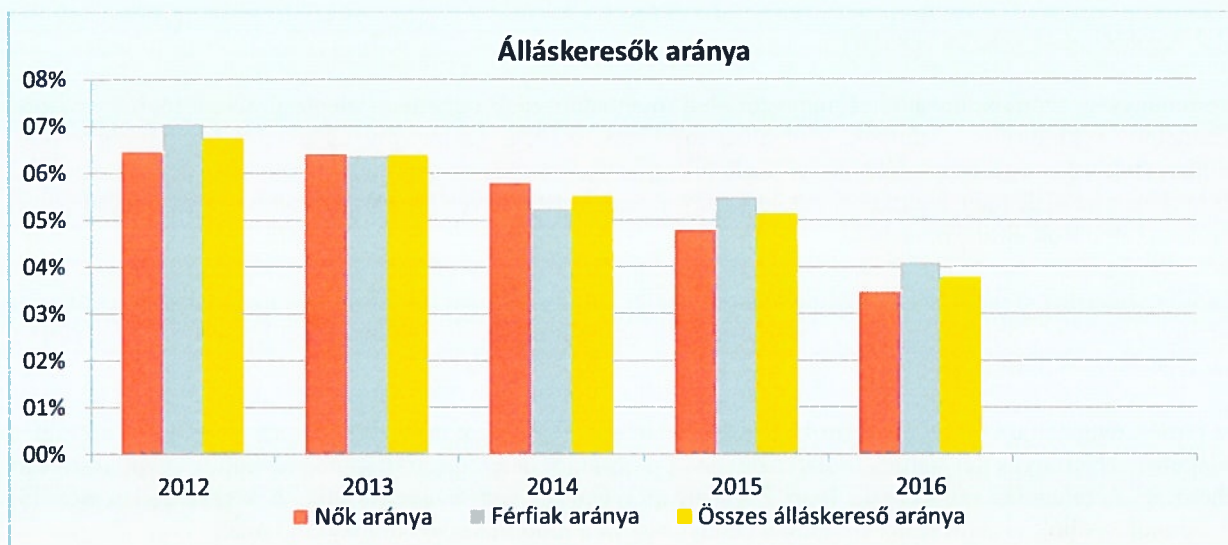
A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a mélyszegénységben élők, a romák, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony a 15-24 év közötti korosztály munkaerő-piaci részvétele is. Ennek oka lehet az oktatási, képzési idő meghosszabbodása, de megnőtt az iskola befejezését követően a munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. A munkaerőpiac elvárásai már nemcsak a végzettségre, szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

- foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
		Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	2 642	2 639	5 281	171	6,5%	186	7,1%	357	6,8%
2013	2 633	2 636	5 269	169	6,4%	168	6,4%	337	6,4%
2014	2 600	2 611	5 211	151	5,8%	137	5,2%	288	5,5%
2015	2 565	2 588	5 153	123	4,8%	142	5,5%	265	5,1%
2016	2 553	2 565	5 118	89	3,5%	105	4,1%	194	3,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

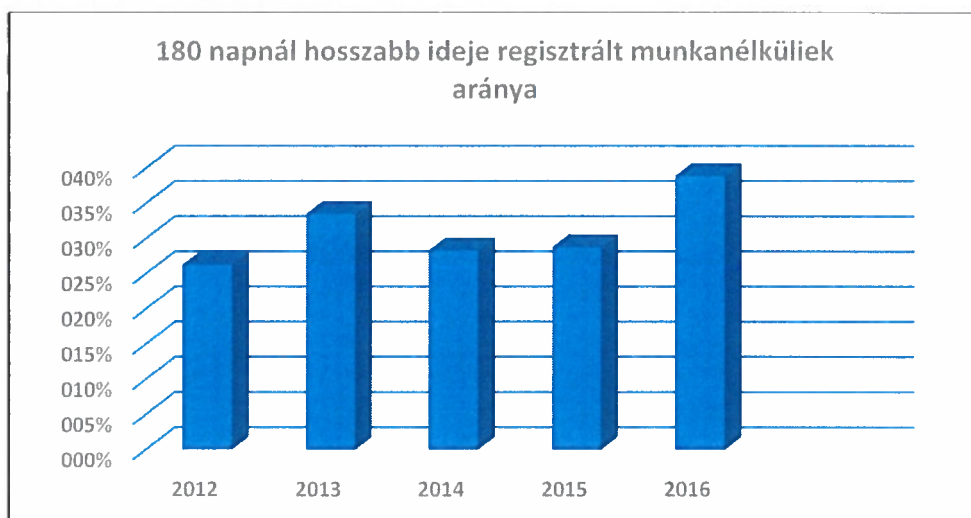

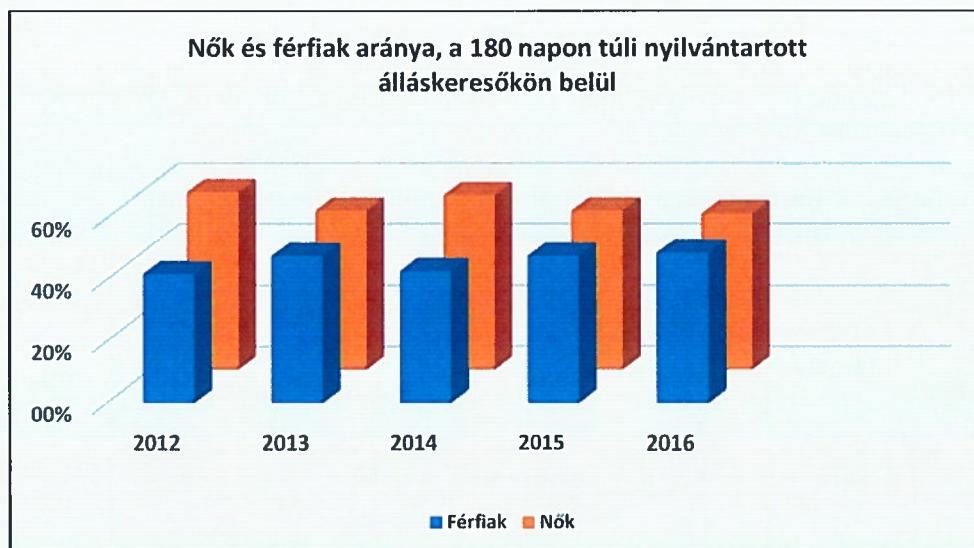
A KSH adatai alapján 2016. decemberében a nyilvántartott munkanélküliek száma 194 fő (2015. év hasonló időszakában: 265 fő volt.), a munkanélküliségi ráta 3,8 %.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	26,26%	78	107	185	42,0%	58,0%
2013	33,51%	69	74	143	48,0%	52,0%
2014	28,28%	53	71	124	43,0%	57,0%
2015	28,75%	51	56	107	48,0%	52,0%
2016	38,90%	45	47	92	49,0%	51,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

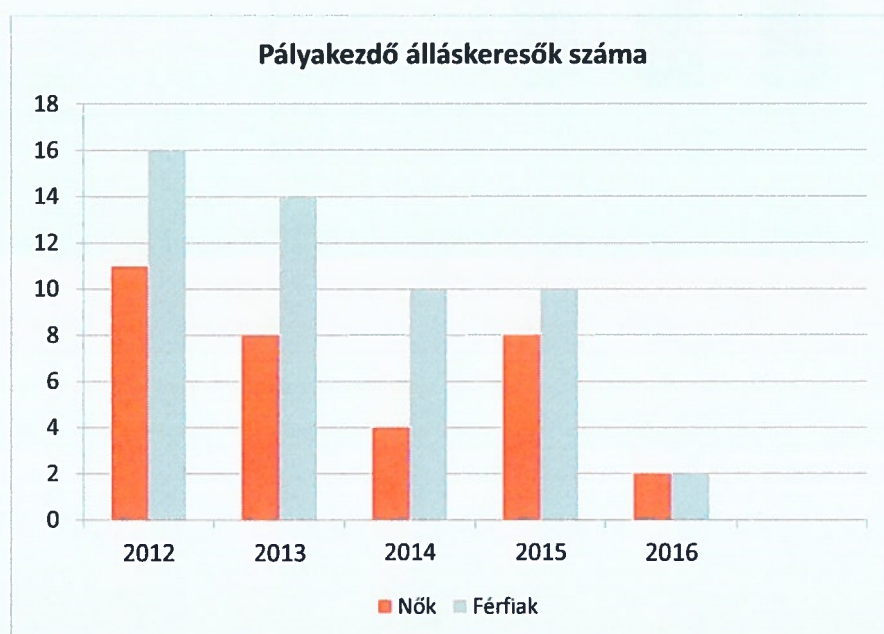

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	576	585	1 161	11	2,0%	16	3,0%	27	2,0%
2013	563	591	1 154	8	1,0%	14	2,0%	22	2,0%
2014	530	570	1 100	4	1,0%	10	2,0%	14	1,0%
2015	510	556	1 066	8	2,0%	10	2,0%	18	2,0%
2016	523	539	1 062	2	0,0%	2	0,0%	4	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2012. óta folyamatosan csökkent. 2016. évben mindösszesen 4 fő volt regisztrálva.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		357	337	288	265	194	132
20 év alatti	Fő	5	7	5	8	3	2
	%	1,4%	2,0%	1,8%	3,1%	1,7%	1,1%
20-24 év	Fő	40	33	27	22	15	7
	%	11,1%	9,9%	9,4%	8,3%	7,6%	4,9%
25-29 év	Fő	35	28	22	18	11	7
	%	9,7%	8,3%	7,6%	6,6%	5,8%	5,1%
30-34 év	Fő	39	35	24	21	14	8
	%	10,9%	10,4%	8,4%	8,0%	7,2%	6,3%
35-39 év	Fő	49	48	38	24	19	11
	%	13,8%	14,2%	13,2%	9,1%	9,7%	8,1%
40-44 év	Fő	43	38	33	28	17	11
	%	12,0%	11,1%	11,4%	10,5%	8,8%	8,3%
45-49 év	Fő	42	40	39	32	21	11
	%	11,8%	11,7%	13,4%	11,9%	10,9%	8,5%
50-54 év	Fő	49	48	41	40	25	16
	%	13,7%	14,3%	14,1%	15,2%	13,0%	11,7%
55-59 év	Fő	47	47	41	40	30	20
	%	13,1%	13,8%	14,2%	15,0%	15,5%	15,2%
59 év feletti	Fő	9	15	19	33	38	41
	%	2,5%	4,4%	6,5%	12,3%	19,8%	30,7%

A nyilvántartott álláskeresők közül a legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. A 16. életévét betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerbe tartozhat, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A nyilvántartott munkanélküliek 39 %-a 180 napnál régebben regisztrált a munkaügyi rendszerben. A település 18-29 éves korosztályát vizsgálva megállapítható, hogy pályakezdő fiataloként nagyon kevés százalékuk regisztráltatja

magát a munkaügyi központban. A munkaügyi regisztráció előnyeire fel kell hívni a fiatalok figyelmét, hiszen a munkaügyi támogatások jelentős része a fiatalok, pályakezdők foglalkoztatására irányul. A munkanélküliek legnagyobb csoportja az 59 év felettiek közül kerül ki, növekvő tendenciát mutatva. Ez részben a lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emelésnek és a kordedvezményes nyugdíj megszüntetésének is köszönhető. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

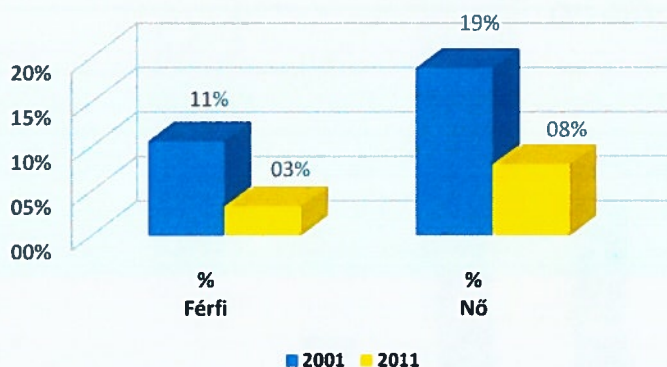
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	89,4%	81,2%	10,6%	18,8%
2011	96,7%	92,0%	3,3%	8,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

Az alacsony iskolai végzettség a foglalkoztatással összefüggésben komoly relevanciával bír. A rendszerváltás utáni időszak egyértelműen rámutatott arra, hogy a képzettség nélküli és a munkaerőpiacról először kiszoruló rétegek elhelyezkedési esélyei drámaian csökkentek. A foglalkoztatási szint növekedése csak akkor képzelhető el, ha megfelelően kvalifikált munkaerő áll rendelkezésre.

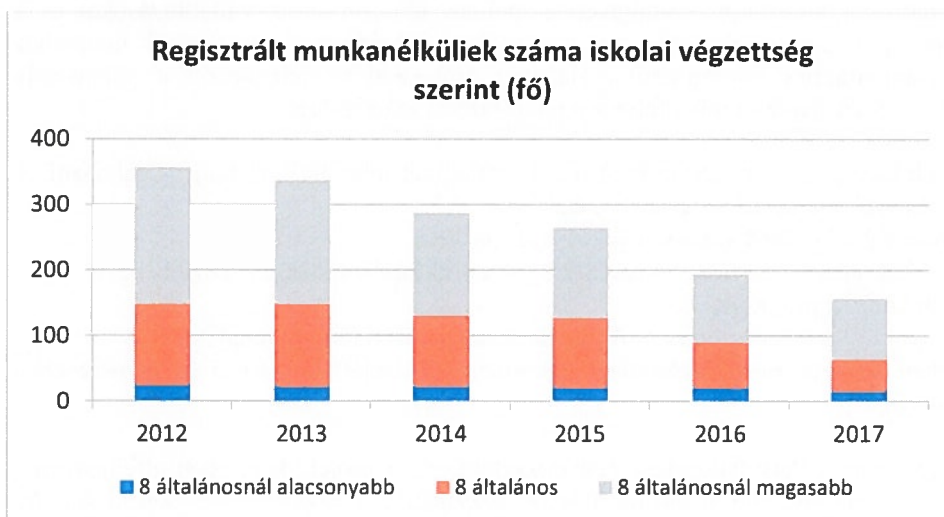
Az alacsony iskolai végzettségű lakosság esetében szükséges felmérni a felnőttképzési programok lehetőségeit, és megszervezni a nyilvántartott munkanélküliek bevonását. Az alapvető kompetenciahiányok kompenzálására szükséges áttekinteni az országos programok helyi elérhetőségének lehetőségét és az

álláskeresőek bekapcsolását. A mai világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac egy része továbbra is foglalkoztat alacsony iskolai végzettségű lakosokat, de ezen munkakörök száma is véges, így a megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	357	24	6,6%	125	35,0%	209	58,4%
2013	337	22	6,4%	127	37,6%	189	56,0%
2014	288	22	7,6%	109	37,8%	157	54,6%
2015	265	21	7,7%	106	40,1%	139	52,3%
2016	194	20	10,3%	70	35,9%	104	53,7%
2017	157	14	9,1%	50	31,7%	93	59,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a legmagasabb továbbra is a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlása szerint. Felnőttoktatásban résztvevőkről nincsenek adataink, valamint a felsőfokú intézményekben tanuló roma fiatalokról sem rendelkezünk adatokkal. A 16. életév betöltésével Magyarországon megszűnik a tankötelezettség, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat rákényszerítsük arra, hogy középfokú képzést szerezzenek. Az iskolarendszeren kívüli szakképesítés megszerzésének lehetőségeként alakult ki az utóbbi években, hogy a nyilvántartott álláskereső az illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül pl. közfoglalkoztatási program keretein belül, a munkavégzés alól felmentve szerez valamilyen dokumentált képzést.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkanélküliség egyik lehetséges kezelési módja. A város folyamatosan részt vesz a közfoglalkoztatási programok szervezésében, hogy ezzel is elősegítse a helyi munkavállalás lehetőségét. Jászárokszállás városban a Városgondnokság, mint önkormányzati intézmény szervezi és bonyolítja le a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatokat. Folyamatosan kapcsolatot tart az Önkormányzattal és a Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban résztvevők elsősorban nők, akik a település közterületeinek gondozását, parkgondozást, köztisztasági feladatokat, önkormányzati intézmények takarítását, karbantartását végzik.

A 2017. évben összesen 42 fő vett részt közfoglalkoztatásban (startmunka program, illetve hosszabb időtartamú hagyományos közfoglalkoztatás).

A közfoglalkoztatással kapcsolatban megállapítható, hogy a város gondot fordít ennek a foglalkoztatási formának a településen történő megjelenésére és az értékteremtő foglalkoztatás alapjainak letételére. A közfoglalkoztatás megszervezését a továbbiakban is szükséges elősegíteni.

Célszerű kutatni azokat a foglalkoztatási lehetőségeket, amelyek az alacsonyan képzett munkaerő részére nyújtanak további képzési és foglalkoztatási lehetőségeket.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok, stb.):

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés vizsgálatához a helyzetelemzés készítésekor nem állnak rendelkezésre megbízható adatok. A foglalkoztatáshoz való hozzáférésnek több dimenzióját érdemes felmérni a településen, hiszen a településen található foglalkoztatók számbavétele mellett, ide sorolva a vállalkozásokat és a költségvetési intézményeket is, szükséges felmérni, hogy az egyes munkaerő-piaci célcsoportok munkához jutását a megfelelő információáramlás elősegítheti-e. Hasonló problémaként jelentkezik a pályakezdő munkanélküliség is, amely esetében szintén fontos felmérni a hozzáférés kérdéskörét.

A munkaerőpiac a magasabb kvalifikációval rendelkező munkavállalókat jobb eséllyel tudja alkalmazni. A fentiek alapján szükséges felmérni a településen az alábbiakat:

- a településen működő vállalkozások száma, tevékenységi területe
- a munkanélküliek térbeli elhelyezkedése, a hozzáférés infrastrukturális feltételei (közlekedés)
- a fiatalok részvételét képzési programokban
- a felnőttek részére nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatások településen történő megjelenését
- a mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartási intézményekben történő foglalkoztatását.

A 2018. évben valósult meg az Ipari Park fejlesztése Jászárokszálláson. A projekt keretében útfelújításra, parkolók kialakítására, csapadékvíz elvezető árkok tisztítására, közvilágítás korszerűsítésére került sor. Az infrastrukturális fejlesztés célja a város és térsége számára a munkahelyteremtés és a már meglévő munkahelyek megőrzése volt.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Képzési, továbbképzési lehetőséget jelentenek a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett tanfolyamok, melyeken regisztrált munkanélküliek vehetnek részt, és részükre bizonyos feltételek fennállása esetén keresetpótló juttatás állapítható meg.

A képzés elvégzését követően az ügyfeleknek lehetősége nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A település területileg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához tartozik. A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés tehát Jászberényben biztosított.

Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevő nem volt a településünkön.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Foglalkoztatásukra elsősorban a közfoglalkoztatás keretein belül van lehetőség, de önkormányzati intézményekben is vannak roma munkavállalók.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk (roma, kisgyermekes, fogyatékos, stb.).

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén szintén nehezíti, esetenként megakadályozza a munkavállalást. A foglalkoztatás területén tapasztalható megkülönböztetés esetén, az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevétele mellett, kiemelten az egyenlő bánásmód elvének megfelelően szükséges kialakítani azt a jelzőrendszert, amely a hátrányos megkülönböztetés, a munkahelyi diszkrimináció eseteit jelezni tudja.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Jászárokszállás Város Önkormányzata biztosítja és 2/2015. (II.13.) rendeletében is szabályozza a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó települési támogatásokat.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-jétől jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai elhatárolódtak egymástól. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1. napjától a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

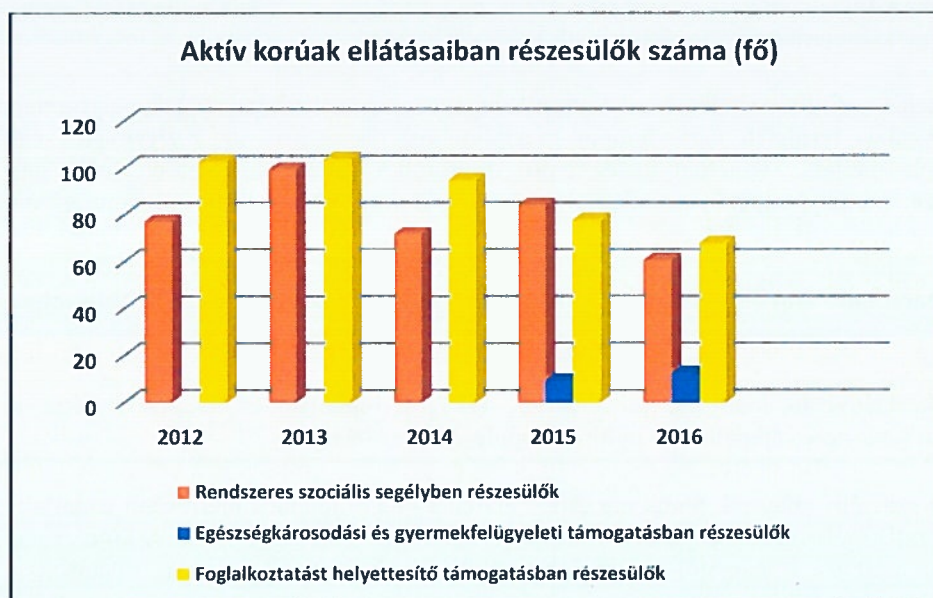
Egyéb támogatásról a települési önkormányzatok döntöttek, melyről 2015. február 28-ig kellett megalkotniuk és elfogadniuk a rendeletet. Az önkormányzat által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett.

Aktív korúak ellátása

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	77		1,46%	103	29,00%
2013	100		1,89%	104	31,00%
2014	72		1,38%	95	33,00%
2015	84,25	9	1,63%	78	29,00%
2016	60,75	13	1,19%	68	35,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90 %-át nem éri el, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. Ezen ellátások megállapítása 2015. március 1-jétől a járási hivatal hatáskörébe került. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban a hatásköri változáson túl egyéb változás nem történt. A rendszeres szociális segély, mint ellátási forma március 1-jétől megszűnt, a korábban erre jogosult személyek más ellátásokra válhattak jogosulttá.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak azok a személyek, akik azért voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősültek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudták.

A rendszeres szociális segély ellátórendszerből történő kivezetésével megszűnt a családsegítés szerepe az aktív korúak ellátásában részesülők együttműködési kötelezettsége biztosításában. Az egészségkárosodási és

gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult ellátotti kör részére speciális élethelyzetük miatt nem került előírásra együttműködési kötelezettség. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek továbbra is együttműködésre kötelezettek.

Lakásfenntartási támogatás:

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből, a támogatás a továbbiakban ebben a formában már nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Ha az ellátásra való jogosultságot 2014. december 31-ig megállapították, akkor az ügyfél a korábbi szabályoknak megfelelően egy év időtartamra jogosult a támogatásra. Ha a hatóság 2015. január 1-jét követően döntött a támogatásra való jogosultságról, akkor a lakásfenntartási támogatást csak 2015. február 28-ig lehetett megállapítani és folyósítani.

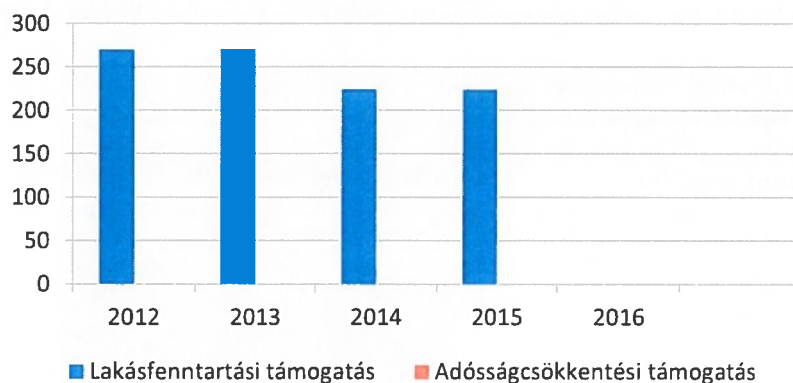
Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	271	0
2013	271	0
2014	225	0
2015	225	0
2016	nincs	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Támogatásban részesülők (fő)

Méltányossági közgyógyellátás:

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből, erre irányuló kérelmet 2015. február 28-ig lehetett benyújtani az önkormányzathoz. Az ellátásra való jogosultság egy éves időtartamra került megállapításra az alábbi esetekben:

- a jogosultságot 2015. március 1-jét megelőzően megállapították, vagy

- az ellátásra való jogosultság megállapítása iránti eljárás 2015. február 28-án folyamatban volt.

Az Önkormányzat a települési támogatás keretében biztosít támogatást a gyógyszerköltségek mérsékléséhez.

Települési támogatás:

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-től egységesen települési támogatás lett.

E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a települési támogatás keretében milyen célokra, milyen feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt. Az Szt. által szabályozott egyetlen kötelezettség az, hogy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújtson.

A támogatás egyedi összegét a rászorultság határozta meg. Az alkalmanként nyújtható támogatás minimális összege 2015. március 1-től 6.000,-Ft, maximális összege pedig 30.000,-Ft.

2017. évben 184 család összesen 351 alkalommal részesült települési támogatásban, összesen 2.801.000,- forint összegben.

Rendkívüli települési támogatás alakulása 2014-2017. között Jászárokszálláson			
Év	Családok száma	Alkalmak száma	Összeg
2014.	137	206	1.577.000,- Ft
2015.	139	195	1.192.000,- Ft
2016.	192	379	3.422.450,- Ft
2017.	184	351	2.801.000,- Ft

Jászárokszállás Város Önkormányzata 2017. évben összesen **836 diákot** részesített iskolakezdési támogatásban, összesen **4.612.000** forint összegben. Az iskolakezdési támogatás mértéke a helyi rendelet szerint általános iskolások esetében 4.000,-Ft/fő, középiskolásoknál 8.000,-Ft/fő, ha ingyenes tankönyvellátásban részesült, akkor 6.000,-Ft, főiskolán vagy egyetemen tanuló diákok esetében 12.000,-Ft/fő.

Iskolakezdési támogatás alakulása 2014-2017. között Jászárokszálláson		
Év	Tanulók száma	Összeg
2014.	378 fő	1.960.000,- Ft
2015.	858 fő	3.338.000,- Ft
2016.	834 fő	3.154.000,- Ft
2017.	836 fő	4.612.000,- Ft

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermekvédelmi rendszer részét képezi ugyan, de az adott település jövedelmi viszonyait mégis tükrözi, tekintve, hogy jövedelemtől függő ellátás.

Jászárokszálláson a 0-18 éves gyermekek száma 2017-ban 1469 fő, 17,7 %-a jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. 82 gyermek esetében került sor a hátrányos helyzet megállapítására, és 111

gyermek halmozottan hátrányos helyzetűnek bizonyult. A hátrányos helyzet megállapítása legtöbb esetben az alacsony iskolai végzettségre tekintettel történik.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, jogosultságok:

1. óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés;
2. Arany János Tehetséggondozó Program;
3. Útravaló-MACIKA Ösztöndíj Program;
4. az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása;
5. iskolai felvételnél előnyök;
6. szünidei gyermekétkeztetés.

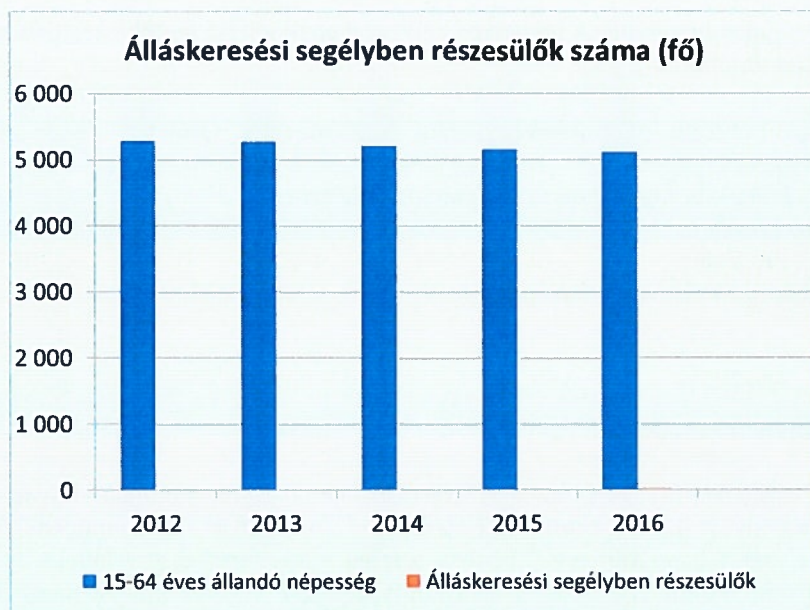
A Foglalkoztatási Osztály által biztosított támogatások:

A Foglalkoztatási Osztály is számos eszközzel igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. Ennek keretében képzési támogatást nyújt tanfolyamok elvégzéséhez, munkatanácsadást, munkaerő-közvetítést végez, állásbörzét szervez, bérköltség támogatást biztosít a munkaadók részére. A feltételeknek megfelelő nyugdíj előtt álló álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt állapít meg. A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés érdekében vissza nem térítendő támogatás nyújt a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató részére. Az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek részére, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű csoportok a gazdasági válság következményeként egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	5 281	9	0,2%
2013	5 269	15	0,3%
2014	5 211	17	0,3%
2015	5 153	23	0,4%
2016	5 118	28	0,5%

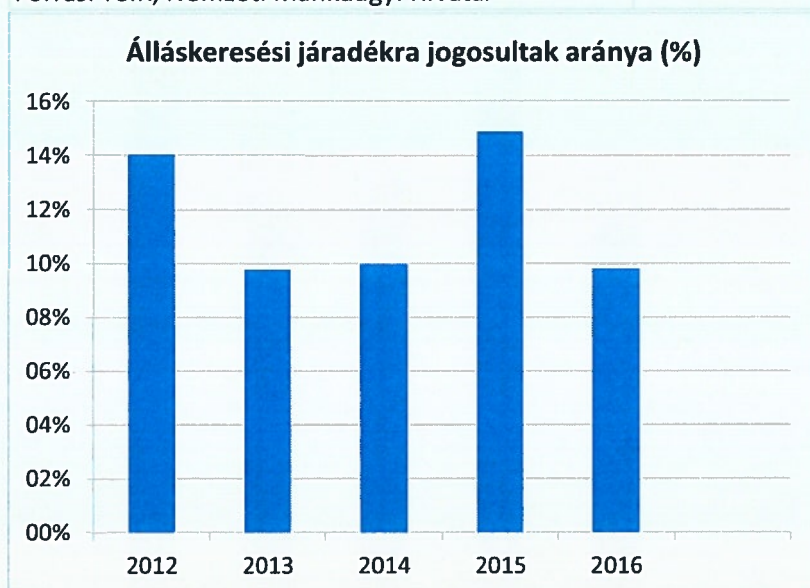
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	357	50	14,1%
2013	337	33	9,8%
2014	288	29	10,0%
2015	265	40	14,9%
2016	194	19	9,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakáshelyzet tekintetében az önkormányzati adatok szűkösen, hiányosan állnak rendelkezésre. A lakásállomány tekintetében nincs lényegi változás 2012 és 2016 között: 3777 lakásról 3775 lakásra csökkent a szám.

A lakások megoszlása szobaszámuk alapján:

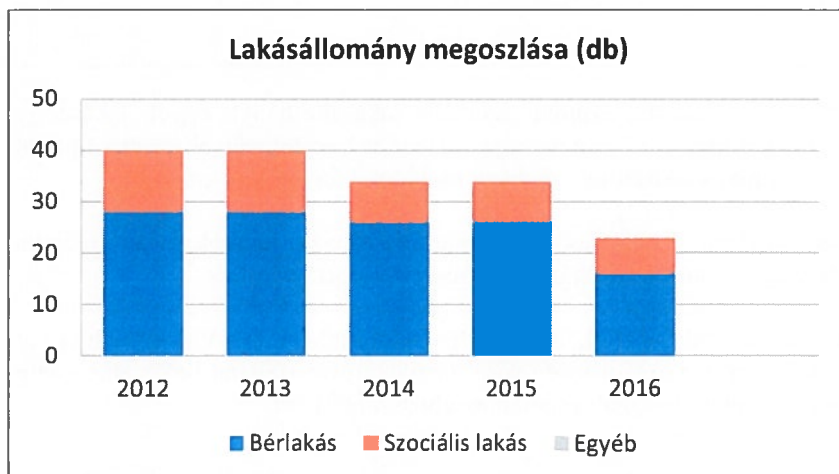
- egyszobás lakások száma: 443 db
- kétszobás lakások száma: 1796 db
- háromszobás lakások száma (a két és félszobásokkal együtt): 1097 db
- négy és többszobás lakások száma (a három és félszobásokkal együtt): 439 db.

Nincs pontos adat arra vonatkozóan sem, hogy a település összes lakásállománya viszonylatában mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma. A lakhatatlanná nyilvánítás ma a Járási Hivatal feladata és építhetőségilag alátámasztható tények indokolják.

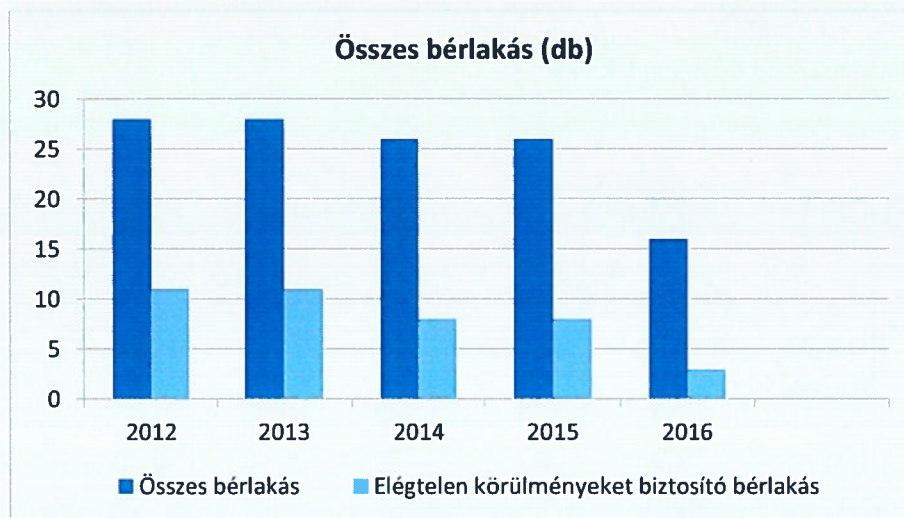
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	3 777		28	11	12	12		
2013	3 777		28	11	12	12		
2014	3 777		26	8	8	7		
2015	3 778		26	8	8	7		
2016	3 775		16	3	7	7		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakáskörülményekre a családi házas építési forma a jellemző.

a) bérlakás-állomány

Szükséges a településen nyilvántartani a bérlakások számát, szociális lakásállományt, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokat, az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelőnek minősíthető lakások száma, a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint.

Az Önkormányzat tulajdonában összességében 27 bérlakás van. A bérlakások nem kizárólagosan szociális alapon kerülnek kiutalásra. A szociális alapon kiutalt bérlakások javarészt komfort nélküliek.

Az önkormányzati lakások bérbeadását és nem lakás célú helyiségek bérbeadói feladatait a Városgondnokság intézmény látja el. Önkormányzati lakás csak határozott időre vagy meghatározott feltétel bekövetkezéséig adható bérbe. Leghosszabb időtartama 5 év, mely indokolt esetben meghosszabbítható.

b) szociális lakhatás

Az Önkormányzat tulajdonában 7 db szükséglakás van, melyre kérelmeket a Városgondnokság intézményéhez kell benyújtani. Megüresedő szükséglakás esetén az Önkormányzat Képviselő-testületének Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Bizottsága dönt a lakások kiutalásáról.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs rendelkezésre álló adat.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az elégtelen lakhatási körülmények tekintetében nem állnak rendelkezésre pontos adatok. A 2011-es

népszámlálás alapján a településen a lakásállomány komfortosság szerint a következőképpen alakult:

- félkomfortos lakás: 158 db
- komfort nélküli lakás: 627 db
- komfortos lakás: 1640 db
- összkomfortos lakás: 1342 db
- szükség és egyéb lakások száma: 15 db.

e) lakhatást segítő támogatások

Jászárokszállás Önkormányzata segíti a településen élő családok első lakáshoz jutását azok megvásárlásához, illetve felépítéséhez nyújtott vissza nem térítendő támogatással. A támogatást lakástulajdonnal nem rendelkező fiatal házaspár vagy gyermekét egyedül nevelő szülő veheti igénybe a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén. A támogatás összege használt lakás vásárlása esetén 200.000,-Ft, új lakás építéséhez vagy vásárlásához 400.000,-Ft. A támogatási kérelmet a Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodáján kell benyújtani, a támogatásról az Önkormányzat Képviselő-testülete dönt.

Az állami támogatások igénybevételei lehetőségének kiterjesztésével nőtt a lakásvásárlók száma.

f) eladósodottság

A településen az eladósodottságra jellemző adatok nem állnak rendelkezésre. Adósságcsökkentési támogatásban nem részesül senki a településen.

Pontos adat nem áll rendelkezésre, de jelentős lehet azon lakások száma, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából a Nemzeti Eszközkezelőhöz kerültek. Végrehajtási jog bejegyzéséről is érkeznek értesítések az Önkormányzathoz, mely szintén az eladósodottság egyik jelzője.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nincs rendelkezésre álló adat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői, stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Jászárokszálláson telep, illetve szegregátum nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények

használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- egészségügyi ellátás.

A településen 4 háziorvosi körzetben látják el a betegeket és egy fő gyermekorvos van. Heti két alkalommal lehetőség van a vérvétel helyben történő elvégzésére, így nem szükséges bemenni a jászberényi rendelőintézetbe. Az eredményeket a háziorvosok kapják meg.

Járóbeteg szakellátás területileg Jászberényben biztosított. Az Önkormányzat saját költségén, önként vállalt feladatként biztosítja a fizioterápiás ellátást és a gyógymasszázs szolgáltatást.

A fogorvosi alapellátás területén 3 körzet elégíti ki a lakossági szükségleteket. Az iskolafogászati rendelésen a településen tanuló minden gyermek szűrését elvégzik.

Jászárokszálláson 3 védőnő végzi munkáját védőnői körzetekben, a gyermekorvossal együttműködésben. Az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) számára elérhetőek, mind a védőnői tanácsadóban, mind a családlátogatások alkalmával. Ők látják el a bölcsődét és az óvodákat is. A tanácsadási rendszer személyre szabott, egy hónapra előre tervezett, és az adott időpontban kizárólag a behívott gondozottal foglalkoznak.

További egy fő az iskolavédőnői feladatokat látja el az általános iskolában és a középiskolában. Főállású iskolavédőnői státusz 2010. szeptemberétől működik a városban. A 2017/2018. tanévben az ellátotti létszám 837 fő, ebből általános iskolai 580 fő, gimnáziumi 156 fő és szakgimnáziumi tanuló 101 fő. Folyamatos egészségfejlesztést végez az intézménybe járó gyermekek körében egészséges életmódjuk kialakítása érdekében, egészségügyi előadásokat, tanfolyamokat szervez.

Az iskolaorvos feladatait az óvodában, az általános iskolában és a középiskolában a gyermekorvos látja el.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadigondozottaknak, valamint normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást a Járási Hivatalnál lehet igényelni.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	290
2013	222

2014	246
2015	232
2016	269

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnők a gyermek tanácsadáson a csecsemők fejlődését hónapról hónapra nyomon követik. Kisgyermekeknél a korhoz kötött kötelező szűrővizsgálatokat végzik. A testi, értelmi fejlődésükön túl a mozgásszervek vizsgálata, eszközös látás, hallás vizsgálat is történik. Céljuk, hogy az esetleges elváltozások minél hamarabb a felszínre kerüljenek és a szükséges fejlesztések, kezelések időben meginduljanak. A védőnők feladata a kötelező védőoltások szervezése, koordinálása, dokumentálása. Több településsel ellentétben városunkban még működik a háztól házig történő anyatejadás, melyet szintén a védőnők szerveznek. Az elmúlt évben 110 liter anyatejet kaphattak a rászoruló csecsemők.

A várandós gondozás a kismamák nyilvántartásával kezdődik. A tanácsadásokon a vizsgálati eredmények dokumentálásán és a rendszeres védőnői vizsgálatokon túl, azokra a kérdésekre is választ kapnak, melyekre a szakrendeléseken idő hiányában nem került sor. Már a várandósság idejétől kezdve ismertetik gondozottaikkal a lehetséges szociális juttatásokat, azok igénylésének módjait. Családgondozás keretében a családok pszichés, anyagi problémáinak megoldásában nyújtanak segítséget. Szükség esetén felveszik a kapcsolatot a társ szervezetekkel és segítik gondozottaikat ügyeik intézésében. Bölcsődében, óvodákban tisztasági vizsgálatokat végeznek, óvodákban egészségnevelő foglalkozásokat tartanak. A foglalkozásokat az óvónőkkel egyeztetve, a gyermekek korának megfelelően játékos formában tartják.

A védőnő szociális tevékenységének lényege a családok szociális helyzetének felmérése, értékelése. A család harmonikus életvitelét veszélyeztető helyzet megelőzése, időben történő felismerése, a probléma megoldásához segítség adása.

2012-ben az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok támogatásának köszönhetően ingyenes lisztérzékenység szűrést szerveztek a nagycsoportos óvodások körében, melyet az idei évben is folytattak. 2015 óta már vércukor vizsgálat is kapcsolódik a szűréshez ezen gyermekeknél. A nyolcadik osztályos gyermekek szűrését is végzik, így hamarosan az egész iskolás korosztály szűrve lesz lisztérzékenységre.

A térítésmentes védőnői méhnyakszűrés 2016. februárjától kezdődött a 25-65 év közötti nők körében. 2017-ben 22 alkalommal történt szűrés.

A városban minden évben biztosított a tüdőszűrő vizsgálat helybeli igénybevétele, mely a 40 évnél idősebb lakosok részére ingyenes. A 40 év alattiak térítés ellenében vehetnek részt a szűrésen.

Minden évben lehetőség van mammográfiás szűrővizsgálat helyben történő igénybevételére is, melyet szintén a védőnők szerveznek.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtevésségi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

A szociális és gyermekjóléti ellátás területén az Önkormányzat teljesíti a szociális és gyermekvédelmi jogszabályokban meghatározott ellátási kötelezettségét, és a hátrányos helyzetű csoportokra irányuló szolgáltatásai elősegítik az esélyegyenlőség gyakorlatban történő érvényesülését.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	4	1
2013	0	4	1
2014	0	4	1
2015	0	4	1
2016	0	4	1
2017	0	4	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A felnőttek és a gyermekek részére szervezett orvosi ellátás helyzete nem változott az utóbbi években. Továbbra is négy felnőtt háziiorvosi szolgáltatás és egy gyermekorvos által ellátott szolgálat működik a településen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátásról a HEP készítésekor nem állnak rendelkezésre releváns adatok. Ezek felmérése, elemzése és ennek ismeretében esetlegesen további beavatkozások meghatározása szükséges.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat a Városgondnokság Iskolakonyha intézménye által biztosítja a közétkeztetést a településen. Alapvetően az alábbi csoportok étkeztetését biztosítja: a városban működő nevelési-oktatási intézményekbe beíratott gyermekek, tanulók számára, az Idősek Napközi Otthona, a házi szociális ellátás keretében étkeztetést kérők és az Apartmanház lakói részére.

Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadók.

Naponta átlagosan 350 adag tízórai és uzsonna, illetve mintegy 700 adag ebéd készítése történik. 2015. január 1-jétől lisztérzékeny gyermekek étkeztetését is ellátják. A gluténmentes, diétás étlap összeállítása dietetikus bevonásával készül.

A Nemzeti Népegészségügyi Program külön hangsúlyozza az egészséges táplálkozás szükségességét a fiatalok számára, hiszen a statisztikák szerint a megbetegedések háromnegyed része a táplálkozással és az életmóddal függ össze (elhízás, magas vérnyomás, gyermekkori cukorbetegség, stb.). A gyermekétkeztetés alapvetően meghatározza a jövő táplálkozási szokásait, ezen keresztül a felnővekvő nemzedék szokásait, egészségi állapotát.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelés keretében kiemelkedően fontos szerepet játszik a gyermekek és fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül. Ezek további felmérése, elemzése és ennek ismeretében esetlegesen további beavatkozások meghatározása szükséges. 2012. évben valósult meg az Önkormányzat tulajdonát képező sportöltöző teljes körű felújítása. 2017-ben került sor a sportpálya melletti területen műfüves pálya kialakítására, mely tovább bővíti a sportolási lehetőségeket és megnyújtja a szabadidő sportolásra rendelkezésre álló időkeretét.

A szabadidő eltöltését szolgálja nyáron a helyi termálfürdő, aminek fejlesztése kiemelt érdeke a városnak. A helyi általános iskolás és középiskolás gyermekcsoportok részére ingyenesen biztosított a strand látogatása tanórai foglalkozás (testnevelés óra) keretein belül felnőtt kísérettel.

A település idén is csatlakozott a Kihívás Napja országos rendezvényhez, melyen a település IV. kategóriában 1. helyezést ért el. A díjazást - mely 70.000,-Ft értékű sportszerutalvány volt - az Önkormányzat megdupláztta, így 140.000,-Ft értékben kaptak a köznevelési intézmények sportszereket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz az Önkormányzat fenntartásában működő Gondozási Központ biztosítja a hozzáférést. A szociális alapellátások közül a településen elérhető az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, családsegítés, és a nappali ellátás (idősek klubja). A nappali ellátást biztosító intézmény az ellátást igénybevevők részére szociális, egészségügyi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító közösségi szolgáltatásokat szervez.

Emelt szintű ellátást biztosít a településen az Idősek Apartmanháza. Az ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos intézmény gondoskodik az ellátottak komfortos elhelyezéséről, a szobák és az ellátottak által használt helyiségek tisztántartásáról. Az intézményben mosoda működik, ahol biztosított a ruhák tisztítása. Biztosított a napi háromszori étkezés. A személyi higiéné biztosítására minden szobához fürdőszoba, s benne zuhanyzó áll az ellátottak rendelkezésére. Az akadálymentes közlekedés az intézmény egész területén megoldott, a szintek között lift is üzemel. Az intézmény biztosítja az ellátást igénybevevők egészségügyi ellátását, rendszeres orvosi felügyelet keretében. A szükséges gyógyászati segédeszközök beszerzését is az intézmény végzi.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A városban működő szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatban nincs tudomás arról, hogy az egyenlő bánásmód elvét megsértették volna, a város vagy valamely intézménye ellen ilyen jellegű eljárás nem indult.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a korábbi évekhez hasonlóan szolgáltatásai között kiemelten fontosnak tartja a rászoruló családok számára az adományozást. A 2017. évben több alkalommal került sor tartós élelmiszer-csomagok adományozására. A karácsonyi időszakban cipősdoboz ajándékcsomagok átadására került sor több alkalommal. Az év folyamán többször rendeztek ingyenes ruhabörzét.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szinterei más városokhoz hasonlóan az egyes intézmények köré szerveződnek sok esetben, így az óvodának, köznevelési és közművelődési intézményeknek fontos szerep jut ezen a területen.

A város közművelődési intézményeinek szervezésében több olyan közösségi rendezvény kerül megrendezésre, amelyek a város teljes lakossága részére elérhetőek. Kiemelhetőek például a Város Napja rendezvényei, a minden évben megrendezésre kerülő Árokszállási Nyár, közte a már hagyományokkal bíró birkafőző verseny, valamint az augusztus 20-i rendezvények, amelyek a település közössége mellett a távolabbi vidékek lakóit is a településre vonzzák.

Jelentős a civil élet is a városban. Sokféle területen működő civil szervezet lelhető fel a településen, amely a szabadidős tevékenységek szervezésén túlmenően célirányos fejlesztésekben is képesek lehetnek szerepvállalásra. Aktív, sokszínű tevékenységükkel hozzájárulnak a város fejlődéséhez. Nagy többségük a Petőfi Művelődési Házban tevékenykedik, itt tartják gyűléseiket, programjaik megrendezésére itt kerül sor. Ezen szervezetek az esélyegyenlőség szinte minden célcsoportját átfogják: a gyermekeket (pl. táncos szervezetek), az időseket (pl. Nyugdíjas Egyesület), a fogyatékkal élőket (Mozgássérültek Szervezete, Cukorbeteg Klubja), a nőket, és teret kapnak a romák is hagyományörző, kulturális tevékenységeik gyakorlására (pl. Piros Pipacsok Kulturális Egyesület, Fekete Rózsák Kulturális Egyesület). Az Önkormányzat évente pályázatot ír ki civil szervezetek támogatására, mellyel segíti munkájukat. Az Önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható.

A településen működő Városi Könyvtár minden ember számára elérhető, nyitvatartása folyamatos. Az intézmény szervezésében számos programra kerül sor az év folyamán. Író-olvasó találkozók, szépkiejtési verseny, kézműves táborok, ovis-iskolás foglalkozások helyszíne.

A helyi közélet egyik fontos fóruma a Jászvidék című havilap. Ebben a város életéről, eseményeiről, közérdekű információkról értesülhetnek a lakosok. Az újságot a Városi Könyvtár szerkeszti.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetésével kapcsolatos feladatok és a közterületek folyamatos tisztán tartása biztosított. Célunk, hogy a település minél élhetőbb legyen a város lakói számára, a szükséges szolgáltatások, ellátások helyben továbbra is elérhetőek legyenek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nyílt etnikai konfliktusok nem tapasztalhatóak. A településen működő roma nemzetiségi önkormányzat aktív bevonása célszerű minden olyan tevékenységbe, ahol a település egészét érintő problémák kerülnek megfogalmazásra.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi aktivitás megfigyelhető a településen. Ez főként télen a karácsonyi ünnepek közeledtével figyelhető meg. A helyi Karitászcsoport ajándékokkal kedveskedik a gyermekeknek. Ilyenkor más szervezetek (Vöröskereszt) segítségével adományokat is kapnak az arra rászoruló családok. Ez legtöbbször tartós élelmiszer formájában juttatott adomány. Az Önkormányzat már évek óta tüzelőanyaggal (fa, illetve szén) segítette a családok fűtési nehézségeinek megoldását. A 2017/2018. télen mintegy 223 igényről döntött az Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Bizottság. A tüzelőanyag támogatás családonként 10-10 mázsa fa és raklap formájában jelentett segítséget a hideg téli hónapokban.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen található Roma Nemzetiségi Önkormányzat régóta végzi munkáját. Megalakulása óta rendszeresen szervez hagyományörző, kulturális programokat. Minden évben törekszik arra, hogy a lehetőségeihez képest színvonalas roma napokat tudjon szervezni, ahol helyi kulturális csoportok, tehetséges gyermekek lépnek fel. Megrendezésre kerülő programjaik: farsangi rendezvények, ahol a gyerekek jelmezben lépnek a színpadra; anyák napi ünnepség; játékos, szórakoztató gyermeknap; karácsony; jótékonyági rendezvények szervezése valamely nemes cél elérése érdekében.

A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat rendszeres tartja a kapcsolatot a város önkormányzatával, az általános iskolával és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal. Az Önkormányzat által fenntartott, illetve támogatott közművelődési intézmények és kulturális programok műsoraiban megjelennek a roma nemzetiségi kultúrát bemutató elemek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, számszerű adatok hiánya	Jogi szabályozás az adatgyűjtés legalizálására
A munkanélküliségből fakadó problémák	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása
A hátrányos helyzet „öröklődése”	Felzárkóztató és fejlesztési programok felkutatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. Jászárokszálláson a gyermekjóléti alapellátások feladatait a Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A munkavégzésükhöz szükséges tárgyi feltételek biztosítottak, az épület akadálymentesített. A személyes gondoskodás keretébe tartozó alapellátások formái közül városunkban a gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) biztosított, de a gyermekek átmeneti gondozása nem megoldott. Helyettes szülői feladatokat ellátó családok nincsenek városunkban.

A családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását a 28 engedélyezett és működő férőhelyes Bölcsőde biztosítja. Jelenleg folyamatban van a Bölcsőde épületének bővítése, felújítása. A Széchenyi 2020 programból uniós támogatással megvalósuló férőhelybővítés kapcsán az intézmény 41 gyermek biztonságos elhelyezését teszi majd lehetővé, és hozzájárul az intézményben dolgozók munkakörülményeinek minőségbeli javításához és fejlesztéséhez is. A felújítás során a külső nyílászárók cseréje is megtörténik, valamint a beruházás lehetővé teszi egy gondozói mellékhelyiség és egy akadálymentes mosdó létrehozását.

Családi napközi nincs a településen.

A 2017. évben minden közoktatási feladat ellátott volt a településen.

2013. január 1-jétől az általános iskola és a középiskola kikerültek az Önkormányzat fenntartásából. A Jászárokszállási Városi Óvoda maradt teljes egészében önkormányzati fenntartású intézmény. Az általános iskola és a középiskola működtetésével kapcsolatos feladatok ellátása átkerült a Jászberényi Tankerületi Központhoz. Az itt tanuló gyermekek alapfokú művészetoktatásban is részt vehetnek (szolfézsoktatás; illetve zongora, hegedű és gitár szakok oktatása történik). Az óvodás és általános iskolás gyermekek részére a napközis ellátás megoldott. A kötelező szűréseken, vizsgálatokon a gyermekek, tanulók részt vesznek, köszönhetően a védőnőknek és a nevelési-oktatási intézményeknek. Városunkban az óvoda két telephelyen működik, a 2017-es gyermeklétszám: 276 fő.

Jászárokszállás Város Önkormányzata sikeresen pályázott az Új Széchenyi Terv keretében „A jászárokszállási Dobó utcai Óvoda fejlesztése a minőségi nevelés és a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében” című projektre. A projektben a korábban használaton kívüli iskolaépület funkcióváltásával egy új óvodai feladatellátási hely jött létre. Ennek keretében férőhelybővítés, komplex akadálymentesítés, valamint az épület fizikai állagának javítása valósult meg. A gyermekek 2012. szeptember 1-jétől birtokba is vették a korszerű létesítményt.

Országos tendencia, hogy a gyermekek egyre később válnak iskolaéretté.

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a városban jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A 18 év alattiak számának alakulása Jászárokszálláson 2011-2017. között	
2011. év	1459 fő
2012. év	1444 fő
2013. év	1453 fő
2014. év	1436 fő
2015. év	1438 fő
2016. év	1467 fő
2017. év	1469 fő

A gyermekpopuláció az összes népesség **19,09 %-a**, mely a korábbi évhez viszonyítva lényegesen nem változott (tavalyi évben **18,96 %-a** volt)

Nemek szerinti bontás 0-18 éves korcsoportban 2015-2017. között Jászárokszálláson		
Év	Fiú	Lány
2015.	760 fő	678 fő
2016.	778 fő	689 fő
2017.	771 fő	698 fő

A **korcsoportos bontás szerint** a 0-6 éves életkorúak száma a legmagasabb, a legtöbb gyermekvédelmi probléma ennél a korosztálynál jelentkezhet.

0-18 évesek korcsoportos bontása 2015-2017. között Jászárokszálláson				
Év	Életkor	Fiú	Lány	ÖSSZESEN
2015.	0-6 éves	272 fő	251 fő	523 fő
	7-13 éves	292 fő	260 fő	552 fő
	14-18 éves	196 fő	167 fő	363 fő
2016.	0-6 éves	267 fő	264 fő	531 fő
	7-13 éves	306 fő	256 fő	562 fő

	14-18 éves	205 fő	169 fő	374 fő
2017.	0-6 éves	281 fő	275 fő	556 fő
	7-13 éves	302 fő	242 fő	544 fő
	14-18 éves	188 fő	181 fő	369 fő

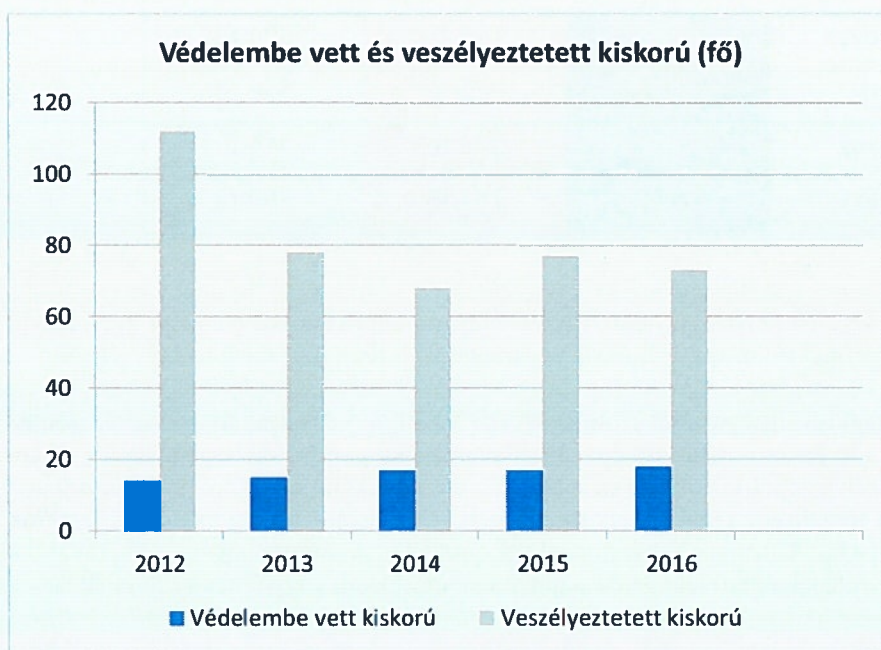
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak törvényes gondoskodását. A védelembe vett gyermekek száma 2012 és 2016 között szinte azonos volt, a veszélyeztetett kiskorúak száma 2012. óta némiképp csökkent. A tapasztalatok szerint a családokban nagyobb a feszültség, a munkanélküliségi és egyéb szociális problémák miatt, gyakran hiányzik a megfelelő példamutatás. A nagyobb gyermekeknél probléma a motiválatlanság, hiányzik a jövőképük, a szülők vagy nem nyújtanak megfelelő példát saját magatartásukkal, vagy nincs kellő ráhatásuk a gyermekekre.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	14	112
2013	15	78
2014	17	68
2015	17	77
2016	18	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekvédelmi tevékenység megfelelő és hatékonyabb működéséhez szükséges a jelzőrendszer tagjainak (az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók, a közoktatási intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelő, az egyház, a roma nemzetiségi önkormányzat, a jegyző, az önkormányzat, a gyámhivatal, valamint az állampolgár) szorosabb, egymást támogató, megerősítő munkája, mely a jövőben is alapvető célként fogalmazódik meg.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében kerül megállapításra. A támogatás a hátrányos helyzetű családok természetben nyújtott támogatása, a gyermek családi környezetben történő ellátásának segítésére, a gyermek családból történő kiemelésének megelőzésére szolgál. A kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, egyszeri támogatásra, ingyenes tankönyv biztosításra. A támogatás jövedelmi határa 2018. január 1-jétől minimálisan emelkedett családban nevelkedőknél 38.475,-Ft, illetve egyéb jogszabályban meghatározott esetekben 41.325,-Ft.

Rendkívüli települési támogatásban akkor részesíthető a szülő, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

2017. december 31-én 259 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A kedvezményezettek közül 77 gyermek 6 év alatti, 126 az általános iskolások száma, míg 50 fő középiskolás. A 18 év feletti, saját joggal kedvezményre jogosultak száma pedig 6 fő. A kedvezményre jogosultak 114 családban nevelkedtek.

2017. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok megoszlása

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	45	33	16	18	2	114
Ebből: egyedülálló szülő	29	20	11	8	1	69

2017. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők korcsoportos bontásban

-6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen
éves				
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény				
77	126	50	6	259

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	394
2013	411
2014	359
2015	352
2016	301

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma 2013 óta folyamatosan csökken. Köszönhetően a település Ipari Parkjában található munkahelyeknek, és a munkabér emeléseknek, a családi kedvezmény kiterjesztésének. A 2016. évben 301 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A gyermekvédelmi törvény értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőket természetbeni támogatás illeti meg **évente két alkalommal**, melynek összege az idei évtől differenciáltan került meghatározásra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők alkalmanként és gyermekenként **6.000,- Ft** alapösszegű támogatásra jogosultak, míg azon gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, akiknél a szülő kérelmére hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítására is sor

került, emelt összegű 6.500,-Ft-os támogatásban részesülnek. A támogatás nyújtására **Erzsébet-utalvány** formájában kerül sor.

Jászárokszállás Város Önkormányzata 2017. augusztus hónapban összesen 265 gyermek és fiatal felnőtt részére juttatta el postai úton a gyermekeként 6.000,-Ft, illetve 6.500,-Ft összegű Erzsébet-utalványokat. 2017. novemberében 256 gyermek és fiatal felnőtt volt jogosult az Erzsébet-utalványokra.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

GYERMEKLÉTSZÁM 2017. évi statisztikai adatok szerint			
	Jászárokszálláson lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező	Más településről bejáró	Összesen
Óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma	271 fő	5 fő	276 fő
SNI gyermek	5 fő	-----	5 fő
HH	36 fő	-----	36 fő
HHH	25 fő	-----	25 fő
RGYV	46 fő	-----	46 fő
ÉTKEZÉS			
Étkezésben részesülő gyermekek száma összesen: 264 fő			
Térítési forma	Háromszori ellátás	Kétszeri ellátás	menza
100% normatív kedvezményben részesül	227 fő	1 fő	1 fő
50% normatív kedvezményben részesül	-----	-----	-----
Normatív kedvezményben nem részesül	27 fő	4 fő	4 fő
Összesen	254 fő	5 fő	5 fő

Az ingyenes étkezésben résztvevő óvodások száma növekedett az elmúlt időszakban, melynek háttérében az ingyenes étkeztetés kiterjesztése áll. Az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma az általános iskolás és középiskolás korú tanulónál folyamatosan emelkedik. Az ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma szintén folyamatosan emelkedik.

Lehetőséget nyújtunk továbbá Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíj igénybevételére, melynek célja, hogy a jászárokszállási, nappali felsőoktatási intézményben tanuló szociálisan rászorult fiatalok számára a továbbtanulással kapcsolatos költségeket enyhítse. Jelenleg 5 fő részesül ebben a támogatásban, melynek összege 10 hónapon keresztül havi 10.000,-Ft/fő, melyből 5.000,-Ft/fő terheli önkormányzatunk költségvetését.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az étkezés biztosított a gyermekek számára. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők óvodában és általános iskolában ingyen étkezhettek, a középiskolában tanulók 50 %-os díjkedvezményben részesülnek. Az általános iskolai tanulók közel 50 %-a veszi igénybe az étkezés valamilyen formáját. A középiskolában 39 tanuló vette igénybe a menza ellátást, melyből 21 fő fizet 50%-os térítési díjat. A Gimnáziumi Alapítvány is támogatásban részesíti az arra szociálisan rászoruló tanulókat. A támogatás menzadíj befizetést jelent egy félévre a sikeresen pályázó tanulónak. Az elmúlt félévben 11 fő részesült ebben a támogatásban.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A HEP készítésének idején nem álltak rendelkezésre adatok.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs ilyen a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. A tapasztalatok azt mutatják, hogy veszélyeztetettség jellemző okai: a szociális helyzet, a lakáskörülmények, a családok széteséséből fakadó problémák (esetleges válás lelki nehézségei); a nevelés, gondozás hiánya; betegségek a családban; életmóddal kapcsolatos problémák; a gyermekek mentális állapota; esetleges bántalmazás problematikája. Egy-egy gyermek több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkeznek.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára szervez szabadidős programokat. A gyermekcsoport foglalkozásokat havi rendszerességgel tartják. A foglalkozásokat minden korosztály látogathatja. A sérült gyermekek és fiatal felnőttek csoportjának is rendszeresen szerveznek foglalkozásokat.

2017. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 82 gyermek esetében került sor a hátrányos helyzet, és 111 gyermek esetében a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására. A hátrányos helyzet megállapítása legtöbb esetben az alacsony iskolai végzettségre tekintettel történik.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, jogosultságok:

1. óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés;
2. Arany János Tehetséggondozó Program;
3. Útravaló-MACIKA Ösztöndíj Program;
4. az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása;
5. iskolai felvételnél előnyök;
6. szünidei gyermekétkeztetés.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon, valamint a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon köteles megszervezni, és ennek megfelelően a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2017-ben a nyári szünidőben 52 gyermek részére igényelték a déli meleg főétkezést, az őszi szünetben 23, a téli szünetben 25 gyermek vette igénybe az ingyenes ebédet.

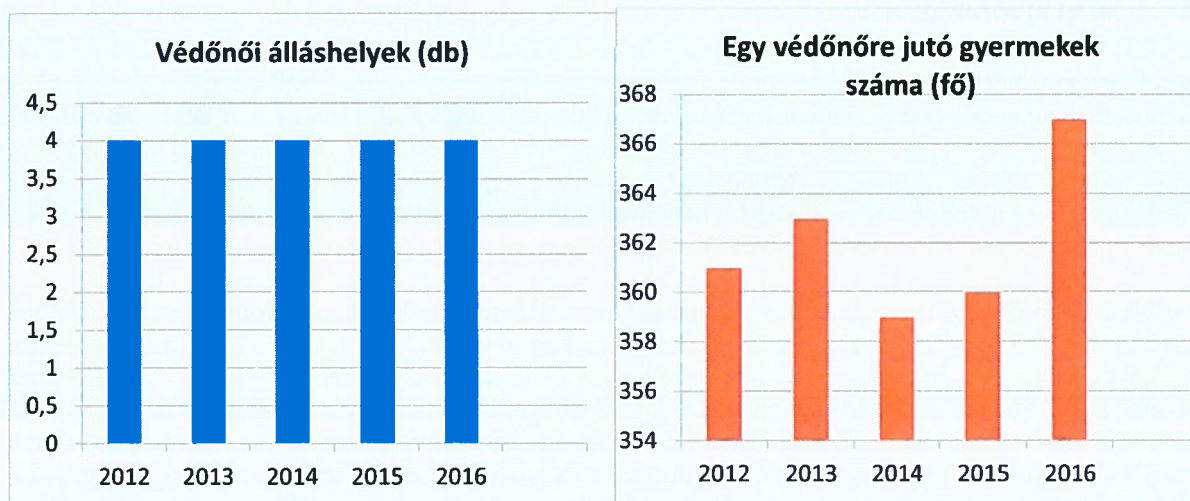
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen 3 védőnői körzet került kialakításra, melyet 3 körzeti védőnő lát el és van 1 fő főfoglalkozású iskolavédőnő, aki az általános és középiskolát látja el. Betöltetlen státusz nincs. A területi védőnők látják el a bölcsődét és az óvodákat is. Munkájukat a tanácsadóban, látogatások során a családok otthonaiban végzik. A jelenleg hatályos jogszabály körzetenként minimum heti 2 óra csecsemő- és 2 óra várandós tanácsadást ír elő. Városunkban minden körzetnek van heti egy egész tanácsadási napja és az új szűrővizsgálatok megnövekedett száma miatt a 8 óra sem elegendő. A gondozottak előre egyeztetett időpontra érkeznek az önálló védőnői tanácsadásra. Ez a tanácsadási rendszer személyre szabottabb, az adott időpontban kizárólag a gondozottal foglalkoznak. Csecsemő- és gyermektanácsadás, várandósgondozás, tisztasági vizsgálatok, szociális tevékenység képezi munkájukat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	4	361
2013	4	363
2014	4	359
2015	4	360
2016	4	367

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gondozotti létszámok 2017. decemberi adatok alapján:

	I. körzet	II. körzet	III. körzet	ÖSSZESEN
Várandósok száma	10 fő	10 fő	22 fő	42 fő
2016-ban gondozott várandósok száma	37 fő	53 fő	47 fő	137 fő
Csecsemők száma	30 fő	37 fő	20 fő	83 fő
1-3 évesek száma	50 fő	51 fő	60 fő	170 fő
3-7 évesek száma	105 fő	88 fő	119 fő	265 fő
7-18 éves iskolába nem járók száma	0 fő	0 fő	0 fő	2 fő
Összes gondozott	195 fő	186 fő	221 fő	560 fő
Gondozott családok száma	145	139	148	432

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői					
Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis(ok) száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	52123	10418	n.a.	1
2013	0	51826	10500	n.a.	1
2014	0	54491	10037	n.a.	1
2015	0	52827	11910	n.a.	1
2016	0	52417	11908	n.a.	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés					

A településen egy gyermekorvos által ellátott szolgálat működik. 2015-től növekedett az ellátott gyermekek száma.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított részben a védőnői, részben az intézményhálózaton keresztül. A védőnők a kisgyermekeknél a korhoz kötött kötelező szűrővizsgálatokat végzik. A szűrések célja, hogy az esetleges elváltozások minél korábban felszínre kerüljenek, és a szükséges fejlesztések, kezelések is időben meginduljanak. Növekszik az eltérésekkel bíró gyermekek száma, akik a közösségbe kerülve is további fejlesztésre szorulnak: mozgásfejlődésbeli eltérés, megkésett beszédfejlődés, figyelemzavar, hiperaktivitás, autizmus, különféle kötődési zavarok. Az iskolába kerülésig a korábbi 9 helyett 16 szűrővizsgálat történik. A bölcsődében, óvodákban zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben integrált nevelés-oktatás folyik.

Jászberényben működik egy alapítványi óvoda, mely ellátja a sajátos nevelési igényű gyerekek alapozó képességfejlesztését, rehabilitációját gyógypedagógiai keretek között. 12 településről fogadnak gyermekeket.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Gyermekjóléti Szolgálat szervező, szolgáltató és gondozó tevékenységet végez. A 2017. évben 681 fő ügyfél fordult meg, közülük 136 esetben került sor együttműködési megállapodás megkötésére. Az elmúlt évben a Szolgálatnál 52 család 72 gyermeke részesült gondozásban. Gyermekek esetében a legproblémásabb a 13-16 éves korosztály.

Sok esetben keresték fel a családok anyagi, megélhetési, lakhatással kapcsolatos problémáik miatt. Gyakori probléma volt a szülők vagy a család életvitele, a szülők egymás közötti, szülők-gyermek közötti konfliktusból eredő családi konfliktusok. Szülői elhanyagoláson belül nevelési elhanyagolásnak minősül az iskoláztatási kötelezettség megszegése. A tavalyi évben szülői elhanyagolás miatt 31 gyermek gondozásba vétele valósult meg, ebből oktatási elhanyagolás 23 gyermek esetében, 3 gyermeknél pedig fizikai elhanyagolásra utaló jeleket tapasztaltak. Megállapítható, hogy évről évre egyre több gyermek nem jár rendszeresen iskolába. Többségében a helyi általános iskolába járó gyermekek nem teljesítik a tankötelezettségüket. Ezen gyermekeknél megfigyelhető a motiválatlanság, a céltalanság és az iskolai sikertelenség.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

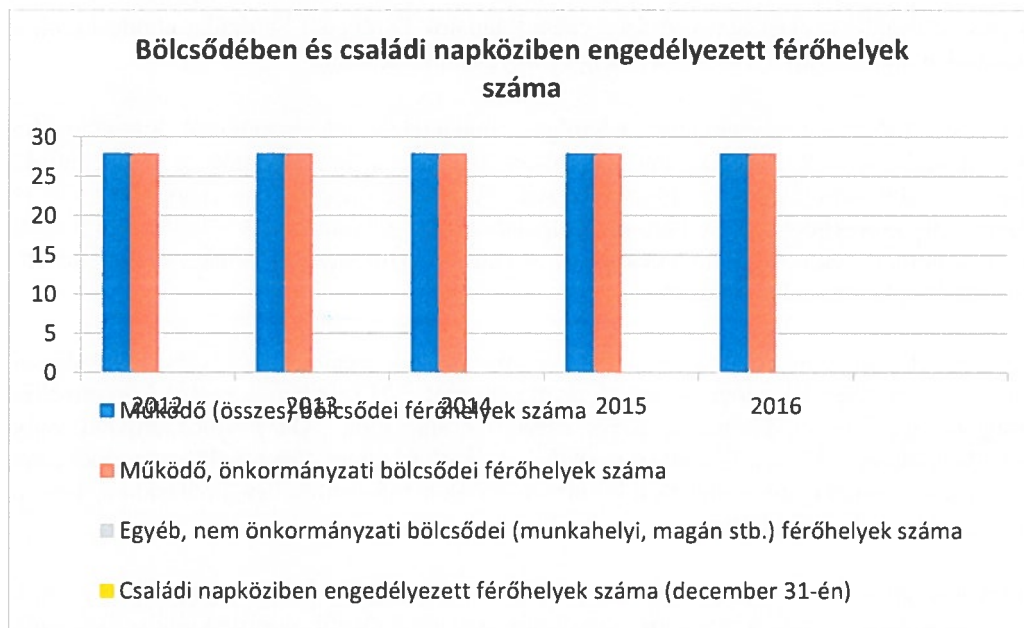
Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	24		0
2013	1	27		0
2014	1	28		0
2015	1	28		0
2016	1	27		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	28	28	0	0
2013	28	28	0	0
2014	28	28	0	0
2015	28	28	0	0
2016	28	28	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátáson belül működő napközbeni ellátás egyik formája. A bölcsőde a családban nevelkedő (20 hetestől 3 éves korig) gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

Jászárokszállás város bölcsődéje 2017-ben 28 engedélyezett és működő férőhellyel rendelkezett. Jelenleg az engedélyezett férőhelyszám 28 fő és a felvett gyermekek száma is 28 fő, 6 gyermek van várólistán. 2017. december 31-ig 45 fő vette igénybe a bölcsődei ellátást. Ebből 4 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A bölcsőde a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer tagja. A bölcsődei dolgozók a beszoktatástól kezdve a szülőkkel napi kapcsolatban állnak, az érkezéskor és hazamenetelkor történő beszélgetések, a folyamatos, kölcsönös tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, a „saját gondozónő rendszer” alkalmazása mind hozzájárul ahhoz, hogy a kisgyermeknevelők minél jobban megismerjék a család életét, és segítenek kialakítani azt a bizalmi viszonyt, hogy a szülők bármikor szívesen fordulhatnak segítségért vagy tanácsadásért a kisgyermeknevelőkhöz.

A bölcsőde folyamatos kapcsolatban van a helyi jelzőrendszer többi tagjaival is (pl. óvoda, védőnők, gyermekorvos, család- és gyermekjóléti szolgálat). Amennyiben védelem alatt álló gyermek kerül az intézménybe, fokozottabban odafigyelnek a megfelelő testi, lelki fejlődésére.

A „saját gondozó rendszer” abban is segítséget nyújt, hogy több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, szokásait, ha bármilyen szokatlant tapasztal a kisgyermeknevelő a gyermek viselkedésében, testi, lelki fejlődésében, vagy veszélyeztetettségre utaló jelet észlel, a szükséges jelzést megteszi.

A gyermekvédelmi törvény a bölcsődei gyermekétkeztetésben 2015. szeptember 1-jei hatállyal kiterjesztette a 100 %-os normatív kedvezményre jogosultak körét. Ennek értelmében ingyenesen ékezik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, a tartósan beteg, fogyatékos gyermekek és egészséges testvéreik, a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermekek, a nevelésbe vett gyermekek, valamint az olyan családban élő gyermek, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg.

e) gyermekvédelem

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése minden gyermekvédelemmel foglalkozó személy és intézmény feladata. A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében szükséges az

együttműködés, egymás kölcsönös tájékoztatása. A szervezési feladatok körében a Szolgálat gondoskodik a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködéséről.

A 2017. évben összesen 88 alkalommal érkezett jelzés a Szolgálat felé a jelzőrendszer tagjaitól. A legnagyobb arányban a köznevelési intézmények jeleztek, amit szorosan követett a rendőrségtől és a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól jövő jelzések. A tevékenységek összehangolása és az intézményekkel történő együttműködés érdekében a Szolgálat az év folyamán 23 alkalommal tartott esetkonferenciát, 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést, valamint jelzőrendszeri értekezleteket tartott. Pszichológiai tanácsadást 40 alkalommal szerveztek.

A hatósági intézkedést igénylő feladatok közül a védelemben vett gyermekek esetében a szolgálat munkatársai 28 védelemben vett gyermeknél végeztek szociális segítő tevékenységet. 2017. évben 1 család 2 gyermekét kellett a gyámhatóságnak ideiglenesen kiemelnie a vér szerinti családjából. Ők nevelőszülőknél vagy lakásotthonokban nevelkednek. A Szolgálat feladata a családból kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében a családgondozás biztosítása a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához.

2017-ben megalakult a Jászsági Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 18 jászsági település tagságával. A tagok között polgármesterek, alpolgármesterek, képviselők, önkormányzati ügyintézők, gyermekjóléti- és / vagy szociális ellátásban dolgozó szakemberek, polgárőr egyesületek tagjai, rendőrök, országos mentőszolgálat munkatársa, civil – és egyházi szervezet munkatársai is jelen vannak.

Településünkön kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény a TeIR adatai szerint 2014-ben 3, 2015-ben 1 valósult meg. Szükséges a fiatal korosztály megfelelő tájékoztatása ezeknek az anyagoknak a veszélyeiről, lehetőség szerint a szülők minél szorosabb bevonásával.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a védőnői szolgálat, illetve a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat segíti a nehéz helyzetbe kerülő családokat. Ennek kezelésére intézményi lehetőségek a településen nincsenek. Legközelebb a megyeszékhelyen, Szolnokon működik anyatthon.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztésről a védőnők gondoskodnak a település közoktatási intézményeiben. A közoktatási intézményekben rendszeresen szerveznek tömegsportot, és sok program az egészség megőrzését, az egészséges életkörülmények megteremtésére történő felhívást szorgalmazza (Föld napja, Víz napja, stb.).

A nyári szünetben számos szabadidős program segíti az idő eltöltését. A Petőfi Művelődési Házban és a Tájház udvarán kézműves tábor várja a gyermekeket, évek óta megrendezésre kerül a hittan tábor, mazsorett tábor, úszótanfolyam, nyári tábor, nyári napközis ellátás az önkormányzat szervezésében. Kirándulásokkal, játékos foglalkozásokkal, vetélkedőkkel teszik színesebbé a szünidő eltöltését.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az Önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében, az idősok klubjában és az apartmanházában is biztosítja a közétkeztetést. A szegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű, és minőségű ételhez. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kisgyermekek (óvodás, általános iskolás) térítésmentesen, a középiskolások 50 %-os kedvezményrel étkezhetnek.

2017. szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a kilencedik évfolyamig minden diák, ezt nem kell külön igényelni. 9. évfolyam felett a rászoruló diákok kapják ingyen a tankönyveket.

A dolgozó vagy egyéb ok miatt ezt igénylő szülők gyermekei részére biztosítja az Önkormányzat a nyári napközis ellátást. Ennek keretében napi háromszori étkezést, valamint egész napos szabadidős programokat,

felügyeletet biztosítanak a gyermekeknek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A városban működő szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatban nincs tudomás arról, hogy az egyenlő bánásmód elvét megsértették volna, a város vagy valamely intézménye ellen ilyen jellegű eljárás nem indult.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az év folyamán lakossági felajánlásokból és adományokból több rászorult családot tudott a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat megajándékozni és adományokban részesíteni. Minden évben megrendezésre kerül a Szent Erzsébet Karitásztalálkozóval együttesen sérült gyermekek és fiatal felnőttek részére szervezett karácsonyi ünnepsége. A karácsonyi időszakban több cég is ajánlott fel tartós étel- és élelmiszercsomagot, amit a rászoruló családok részére osztottak ki a Szolgálat munkatársai.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az Önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladati ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye, a Jászárokszállási Városi Óvoda működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda nyitvatartási ideje jól illeszkedik a munkában álló szülők munkaidejéhez, a szülők már reggel 6 órától vihetik a gyermekeket, ahol délután 17 óráig tartózkodhatnak. Az óvoda két telephelyen működik, az évközi szünetekben és a nyári szünetben felváltva vannak nyitva, a gyermekek ellátása igény esetén az ügyeletes óvodában megoldott. Ellátják az alapító okiratban felsorolt sajátos nevelési igényű gyermekeket is, enyhe értelmi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, kevert specifikus fejlődési zavarral küzdő gyermekeket nevelnek integráltan. Fejlesztésükről – a szakértői véleményben megfogalmazottak szerint, sajátosságaiknak megfelelő végzettséggel rendelkező – gyógypedagógus és logopédus gondoskodik, az óvodapedagógus számára meghatározott fejlesztési óraszámokon felül. Az óvodapedagógusok családlátogatáson tájékozódnak a gyermekek szociális helyzetéről, és szükség esetén, problémák felmerülésekor, akár több családlátogatásra is sor kerülhet az óvodás évek alatt. A gyermekek életét befolyásoló családi konfliktushelyzetek megoldásában, a gyermekek gondozatlansága esetén az intézmény gyermekvédelmi felelőse, az intézményvezetés és az óvodapedagógus dolgozik együttműködésben. Szükség esetén a Családsegítő Szolgálat is bekapcsolódik az ügyek rendezésében.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

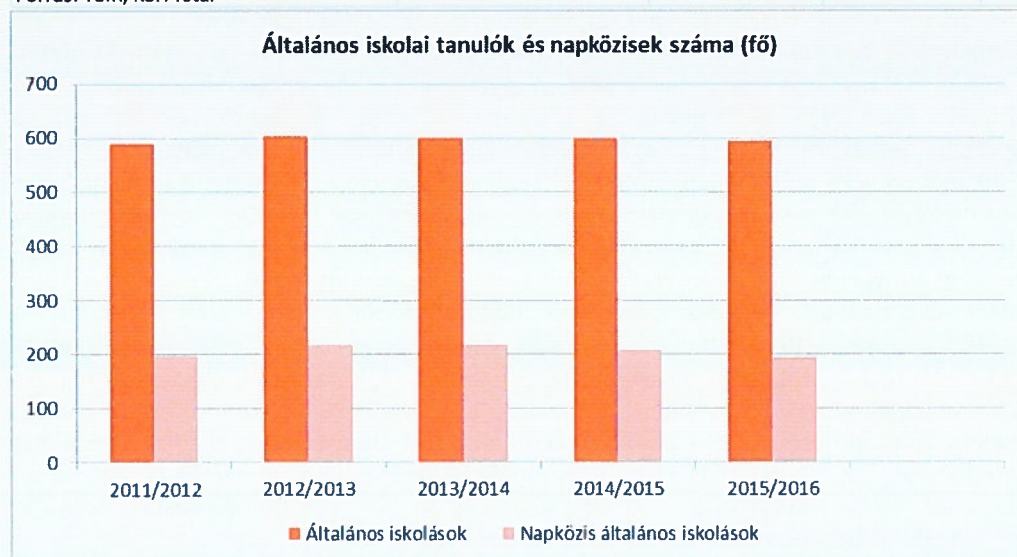
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	317	11	320	1	292	0
2013	303	11	320	2	263	0
2014	277	11	330	2	249	0
2015	279	11	320	2	265	0
2016	277	11	320	2	247	0

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	304	285	589	197	33,4%
2012/2013	318	285	603	217	36,0%
2013/2014	322	279	601	218	36,3%
2014/2015	305	293	598	207	34,6%
2015/2016	311	283	594	193	32,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az iskola tanulói létszáma 2017-ben 580 fő, melyből hátrányos helyzetű 25 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 35 fő. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal hatékony és szoros kapcsolatban állnak. A Szolgálat segítségét az alábbi esetekben kérik: igazolatlan hiányzások csökkentése, helytelen magatartás, a családi nevelés hiánya, kérelem a rendszeres iskolába járás alóli felmentéshez, magántanulóvá nyilvánításhoz hozzájárulás, társakkal való durva magatartás.

Az iskolában fontos feladat, hogy a szociális hátránnyal küzdő gyermekek nevelése-oktatása a tanuló javát szolgálja. Feladataik: tudatos értékválasztásra ösztönzés, veszélyeztetettség jelzése, pályázatokon belüli mentorálás, egészségnevelési programok, a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal való szoros kapcsolattartás, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése érdekében együttműködés a kollégákkal, a fejlesztő- és gyógypedagógusokkal. A család, mint elsődleges szociális háttér mellett igen jelentős szerepe van az iskolának a gyermekek testi, lelki és társas fejlődésében, a tanulókat esetlegesen ért veszélyeztetettség prevenciójában, az okok feltárásában.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012		24	1
2012/2013		25	3
2013/2014		25	3
2014/2015		25	3
2015/2016		25	3

Forrás: TelR, KSH Tstar

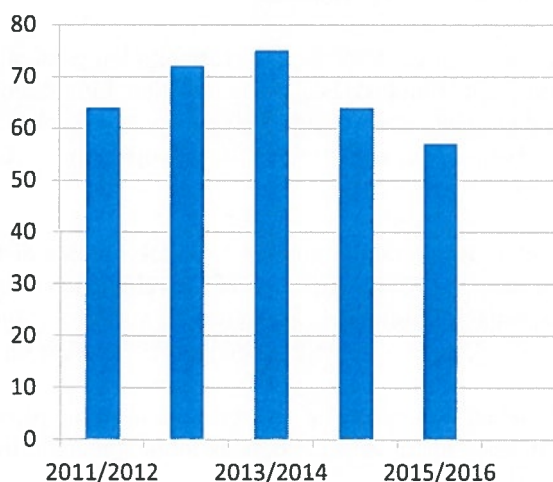
Általános iskolák adatai -
gyógypedagógia

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	64
2012/2013	72
2013/2014	75
2014/2015	64
2015/2016	57

8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban

A Deák Ferenc Gimnázium, Közgazdasági és Informatikai Szakgimnázium tanulójának létszáma a 2017/2018. tanévben 257 fő volt, amelyből a hátrányos helyzetű tanulók száma 18 fő, a halmozottan hátrányos helyzetűeké 11 fő.

Az alábbi táblázat bemutatja az évek során bekövetkezett változásokat a tanulók létszámára és összetételére vonatkozóan.

Tanulók megoszlása a képzés, a bejárás és a halmozottan hátrányos helyzet tekintetében

Tanév	gimn. tanulók	szakközép. tanulók	szakgimn. tanulók	bejárók	HH/HHH
2008/2009	123	95	0	93	6/0
2009/2010	119	94	0	91	25/2
2010/2011	116	102	0	93	27/7
2011/2012	112	126	0	105	28/12
2012/2013	102	126	0	119	30/14
2013/2014	108	119	0	120	25/16
2014/2015	106	126	0	110	31/18

2015/2016	110	126	0	110	35/18
2016/2017	122	87	38	142	21/12
2017/2018	156	71	30	145	18/11

Az intézmény családi légköre, a tanulói létszám lehetővé teszi, hogy a diákok családi, szociális, mentális és egészségügyi problémáiról a tanárok, osztályfőnökök értesüljenek, és ha szükséges gyors beavatkozással segítsék a nehézségek megoldását. Az előző évekhez hasonlóan a 2017-es évben sem volt a jászárokszállási Gyermekjóléti Szolgálat hatáskörébe tartozó súlyos probléma.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal a hivatalos jelzőrendszer működésén túl is szoros kapcsolatot tartanak fenn, így mindig számíthatnak gyors segítségükre, sokrétű helyzetkezelésükre (egyeztető megbeszélések szülőkkel, tanulókkal, hozzátartozókkal, szükség esetén külső szakemberek bevonása, stb.).

Az intézmény nagy figyelmet fordít a szülők tájékoztatására, így számos fórumon – elektronikus napló, szülői értekezletek, fogadóórák, egyéni megbeszélések - biztosítják, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekeik tanulmányi előrehaladását, a hiányzásokat. Kiemelten támogatják a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, ebben több pályázat, az iskola alapítványa és a Fáy András Alapítvány is segíti munkájukat.

Utóbbi évek tapasztalata, hogy növekszik azon jászárokszállási szülőknek is a száma, akik alig érdeklődnek gyermekük felől, nem járnak a fórumokra, nem veszik fel a kapcsolatot az iskolával. A pedagógusok ezért kezdeményező szerepet vállaltak az iskola és a szülői kapcsolatok kialakítása terén, így ők keresik a szülőket telefonon, közösségi portálokon.

A középiskola és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolatának sarkalatos pontját a tankötelezettség teljesítésének elmulasztása, az igazolatlan hiányzások jelentik. Elszigetelt jelenségről van szó, csak 1-2 gyermeket érint. Ezen esetek hátterében leginkább a nem megfelelő iskolaválasztás áll, ezért szüleik sem tudják rávenni őket a rendszeres iskolába járásra. A 2017. évben ilyen jászárokszállási tanköteles korú tanuló nem volt.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak a diákok tudatos életút építésének, amiben az O.K. Központ Karrieriskola programjára is építhetnek, ahol továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz kapnak segítséget a diákok pályaorientációs tréningek keretében. Önismereti, önmenedzsmenst fogásokat sajátíthatnak el, megismerik saját értékeiket, lehetőségeiket, igényeiket és tudatosan megtervezhetik saját jövőjüket.

Az iskolában működő DÖK és vezető tanáruk is minden problémás tanulóval beszélgetést kezdeményez, és megoldásokat keres. A pedagógusok munkáját egy fejlesztőtanárral is segíti, aki differenciáltan dolgozik, az erre nevesített tanulókkal.

Az iskolai egészségnevelési program alapján a védőnő és az osztályfőnökök kiemelten kezelik a különböző élethelyzetek megoldásának lehetőségeit.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A településen élő hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók intézményes nevelésben-oktatásban részesülnek. A szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak figyelembevételével a település közoktatási intézményeiben integrált nevelés-oktatás folyik. A különleges gondozást a gyermekek életkorának és állapotának megfelelően szervezik meg (pl. óvodában logopédiai ellátás, iskolában fejlesztő-felzárkóztató foglalkozások).

A rendelkezésre álló adatok alapján az általános iskolai nevelés területén esélyegyenlőségi szempontú beavatkozás nem indokolt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A szükséges szakember kapacitás rendelkezésre áll. A fejlesztő pedagógusi teendőket gyógypedagógiai asszisztens végzettségű tanítók egyéni fejlesztési terv alapján végzik, pedagógiai munkájukat gyógypedagógus segíti. A beszédhibás és beszéd fogyatékos tanulók logopédiai fejlesztését logopédus végzi.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációk

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A településen nem tapasztalható szegregációs mechanizmus.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A HEP készítésekor nem állnak rendelkezésre releváns adatok.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az intézmények pedagógusai az osztályközösségek kialakítása, az egyes diákok személyiségfejlesztése során tudatos neveléssel arra törekszenek, hogy a tanulókat ne érje közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás.

Az esélyegyenlőség biztosítása azt kívánja meg, hogy a pedagógusok felismerjék ki az, aki valamilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetű, és ezt a hátrányt, pedagógusként hogyan lehet kiküszöbölni, például akár tanulmányi pályázatok segítségével.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	Gyermekek helyzetére vonatkozó további adatgyűjtés
Veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése	Programok szervezése, szakemberek biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget európai uniós irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. Egyenlő bánásmód illeti meg őket a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket egyedülállóként nevelik és/vagy pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek. A 45-50 év feletti nők a képzettségi követelmények miatt szorulnak ki a munkaerőpiacról.

A demográfiai adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a település összlakosságának 52 %-a nő. A népesség nemek szerinti megoszlása a településen azt mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A veszélyeztetett csoportokba tartozó nők foglalkoztatása kiemelt figyelmet és támogatást igényel.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A „Nők a munkaerőpiacon” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet jelentése szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum és alkalmazkodó készséget tartják.

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntéshozatalban. A bérszakadékot befolyásolja a nemek által üzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.

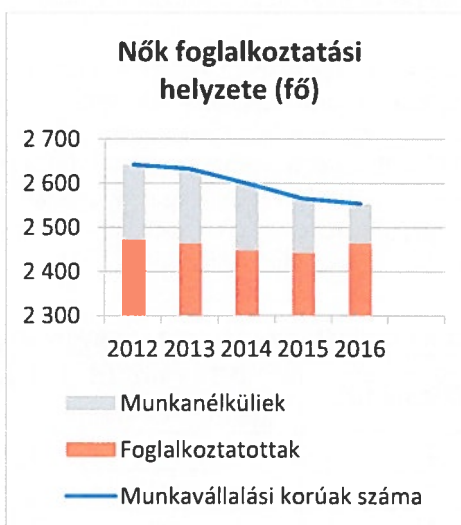
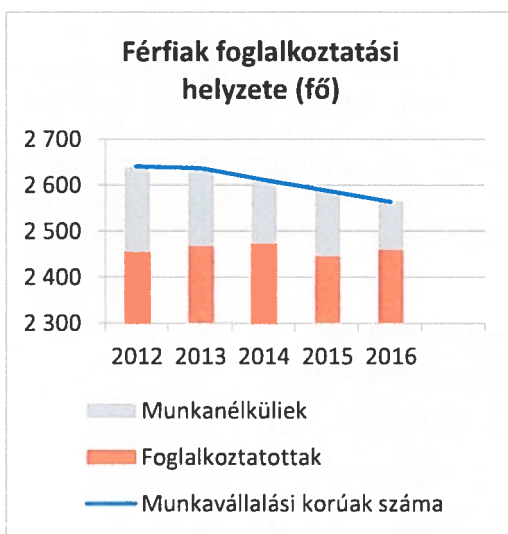
Jászárokszálláson az Ipari Parkban több cég tevékenykedik. Vannak, ahol a tevékenységtől függően a férfi munkaerő száma magasabb. Az egyik cég kiemelkedően magas számban foglalkoztat női munkaerőt. A munkarendet tekintve szinte mindegyik foglalkoztatónál több műszakos munkarendben dolgoznak a munkavállalók. Ez a kisgyermekes édesanyák, szülők számára nem túl kedvező, hiszen akinek nincs a családban segítsége, nem tudja megoldani a gyermeke elhelyezését, iskoláztatását, stb. A családbarát munkahelyek száma viszonylag kevés a nagyobb foglalkoztatóknál (a meglévőknél rugalmas munkaidő beosztás; a házastársak eltérő műszakban történő foglalkoztatása; a gyesen lévőket visszaveszik, munkaideje az óvoda nyitvatartási idejéhez igazodik).

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás rontja a nők munkaerőpiacra történő visszalépésének esélyeit.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	2 639	2 642	2 453	2 471	186	171
2013	2 636	2 633	2 468	2 464	168	169
2014	2 611	2 600	2 474	2 449	137	151
2015	2 588	2 565	2 446	2 442	142	123
2016	2 565	2 553	2 460	2 464	105	89

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programokban a nők részvételéről nincsenek adatok. Szükséges felmérni, hogy melyek azok a speciálisan nőknek szervezett programok, amelyek segíthetik az elhelyezkedést. E programok esetében érdemes külön kezelni a GYED-ről, GYES-ről visszatérő nőket is. A képzések helyben, vagy elérhető távolságon belül történő megszervezésére szintén figyelmet kell fordítani, hiszen sok esetben a huzamosabb idejű utazás miatt nem tudják vállalni a képzésben való részvételt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezen tényezők együttesen jelentkeznek.

Az Ipari Park munkáltatói elsősorban betanított munkásokat alkalmaznak, jellemzően alacsony iskolai végzettségűeket és közülük jelentős számú nőt. A nyári időszakban idénymunkán, alkalmi jelleggel helyezkedik el egy részük, és ez számít náluk jövedelemforrásnak.

Az Önkormányzatnál és intézményeinél elsősorban közfoglalkoztatási programokban vesznek részt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A köztudatból, és így a munkahelyekről is hiányzik még a családbarát, a rugalmas munkaidő kifejezéseknek még az értelmezése is. A munkáltató elvárja, hogy a munkavállaló mindig a maximumot teljesítse, nem igazán veszik figyelembe, hogy esetleg milyen családi problémákkal kell megbirkózniuk még a nőknek. A kisgyermeket nevelő nők, családok elhelyezkedési esélyeit alapvetően rontják a szolgáltatási hiányosságok. A munkaerő-piaci esélyek szempontjából kiemelkedő jelentőségű településünkön a bölcsőde jelenléte, melynek férőhely bővítése a HEP készítésekor folyamatban van. Családi napközi nincs a településen. A településen az óvodai és az iskolai ellátás biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás a védőnők munkája során jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. Jászárokszálláson 4 védőnő látja el a feladatokat, közülük egy fő az iskolavédőnői tevékenységet látja el. A védőnők a leendő szülőknek már a várandós kortól kezdve átadják a gyermekgondozással kapcsolatos ismereteiket, válaszolnak kérdéseikre. Segítséget nyújtanak a gyermekes családokat megillető juttatások, szociális ellátások megismerésében, igénylésükben. A családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	4	272	68
2013	4	285	71
2014	4	308	77
2015	4	310	78
2016	4	326	82

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak és családon belüli erőszak vonatkozásában nem állnak rendelkezésre releváns adatok. A jelenség bizonyosan Jászárokszálláson is jelen van, ezért fontos olyan jelző- és segítőrendszer kiépítése, amely

a családon belüli erőszakkal kapcsolatosan lehetővé teszi a védelmet. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyermekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvos, a védőnő, a családsegítő szolgálat, az óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjára jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazók hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állhat.

Ma Magyarországon a Nők a Nőkért Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta e társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Jászárokszálláson nincs ilyen szolgáltatás. Legközelebb a megyeszékhelyen, Szolnokon működik anyaoththon. A Család- és Gyermejköltségi Szolgálat tud segítséget nyújtani családsegítés keretében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Jászárokszálláson a közszférában – közigazgatás, közoktatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. Az Önkormányzat képviselő-testületének 3 tagja nő. A bizottsági tagok között is jelentős számú nőt találunk. A Polgármesteri Hivatal dolgozóinak kb. 90 %-a nő. Számos civil szervezet tevékenykedik a városban, melyeknek női vezetői vannak. Az Önkormányzat által fenntartott közművelődési intézmények vezetői, az óvoda vezetője is nő. Megállapítható, hogy a helyi közéletben betöltött szerepük jelentős a település életében.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes vagy a gyermekét egyedül nevelő anyák, a 45 év feletti, valamint a roma nők hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon.

Még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt tovább erősítik a nőkkel kapcsolatos negatív előítéletek, miszerint a kisgyermekes anyáknak „állandóan beteg a gyermekük”, „nem elég rugalmasak”, „kiesnek a munka világából”; míg a 45 év feletti nőknek „elavultak a képességeik”, „nehezen tanulnak meg új dolgokat”. A valóságban sokan a gyermekgondozással, háztartással, ház körüli munkákkal, az idős- és beteggondozással kapcsolatos feladataik mellett dolgoznak is. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában a nőket terhelik.

A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz.

Az esélyegyenlőség biztosítása kiemelt feladat az aktív korú nők körében, főként a foglalkoztatás területén.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Képzési programok hiánya	Helyben, vagy elérhető távolságon belüli képzési lehetőségek
Családbarát munkahelyek hiánya	Rugalmas foglalkoztatási formák megismertetése a foglalkoztatókkal, „egyműszakos” munkarend, vagy részmunkaidő bevezetése több területen
Gyesen lévők száma nem ismert	Az érintettek felmérése a védőnők bevonásával; munkaerőpiacra történő visszatérésük tervezése, az ehhez szükséges kompetenciák felmérése és biztosítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősek száma növekszik. Az utóbbi évek munkanélkülisége, a közfoglalkoztatotti viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van az életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőség romlását.

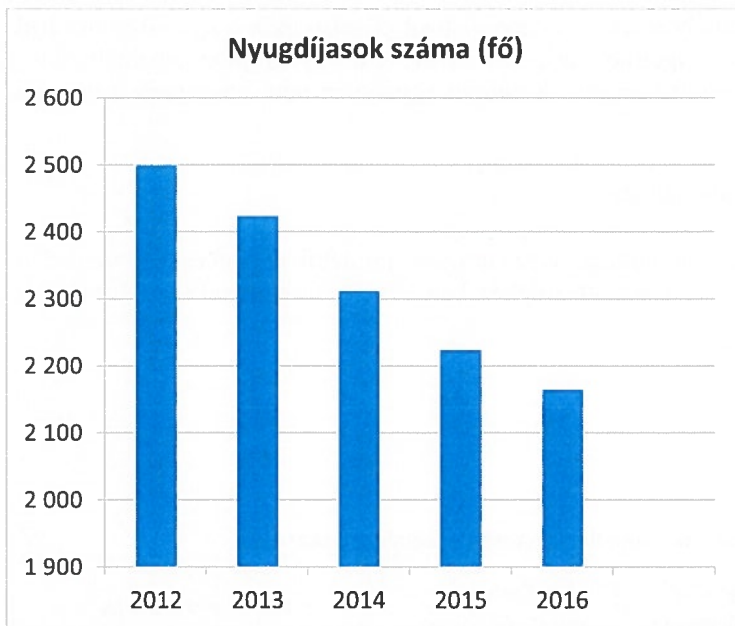
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az alapadatok alapján megállapítható, hogy az összes nyugdíjas a településen 2016-ban 2164 fő volt. Ennek megoszlása a nők javára dől el, hiszen 1332 nő és 832 férfi kap nyugdíjszerű ellátást.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	977	1 522	2 499
2013	934	1 489	2 423
2014	894	1 418	2 312
2015	850	1 374	2 224
2016	832	1 332	2 164

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az időskorban jellemző megbetegedések mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Gyakori a depresszió és demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések. Az idősök szociális helyzetét az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói (özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátások, özvegyi járadék) nyugellátásokat biztosít számukra. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	1
2013	2
2014	3
2015	6
2016	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznyugdíjhoz: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát a járási hivatal állapíthatja meg.

A minimálisan szükségeshez hiányzó szolgálati idő pótlása persze utólagos járulékfizetéssel és legfeljebb 5 év tartamban ilyen esetben lehetséges, de nem olcsó, emiatt a nehéz helyzetben élő emberek óriási többsége képtelen erre.

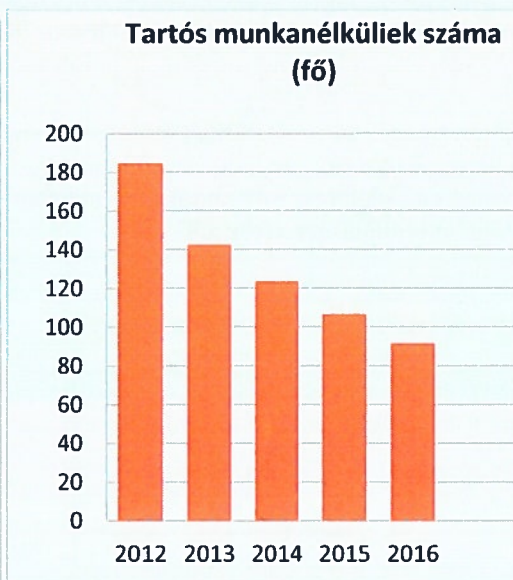
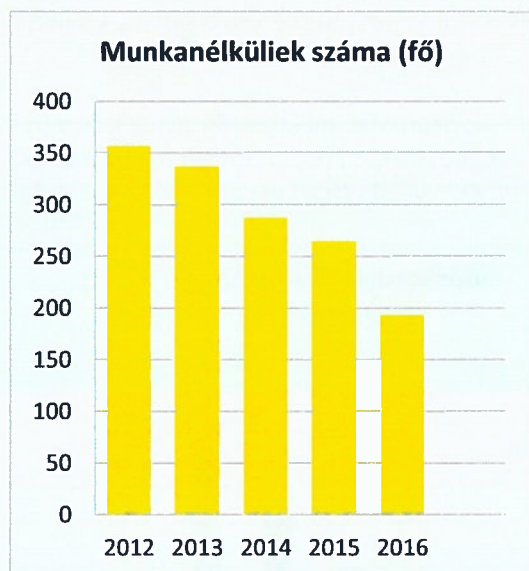
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	357	56	16%	185	n.a.	0%
2013	337	61	18%	143	n.a.	0%
2014	288	60	21%	124	n.a.	0%
2015	265	73	27%	107	n.a.	0%
2016	194	68	35%	92	n.a.	0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A nyugdíjasok foglalkoztatásával kapcsolatban nincsenek rendelkezésre álló adatok. Ennek felmérése indokolt. Az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, de erre a munkaerőpiacon esély nincs, kivéve, ha speciális tudással rendelkeznek. A bértámogatások zömmel a 25 és 55 év közöttiek, valamint az 55 év feletti támogatásáról szól, a nyugdíjas foglalkoztatást egyetlen munkaügyi intézkedés sem támogatja.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jut a civil szektornak.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre releváns információ. A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci megkülönböztetésnek, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

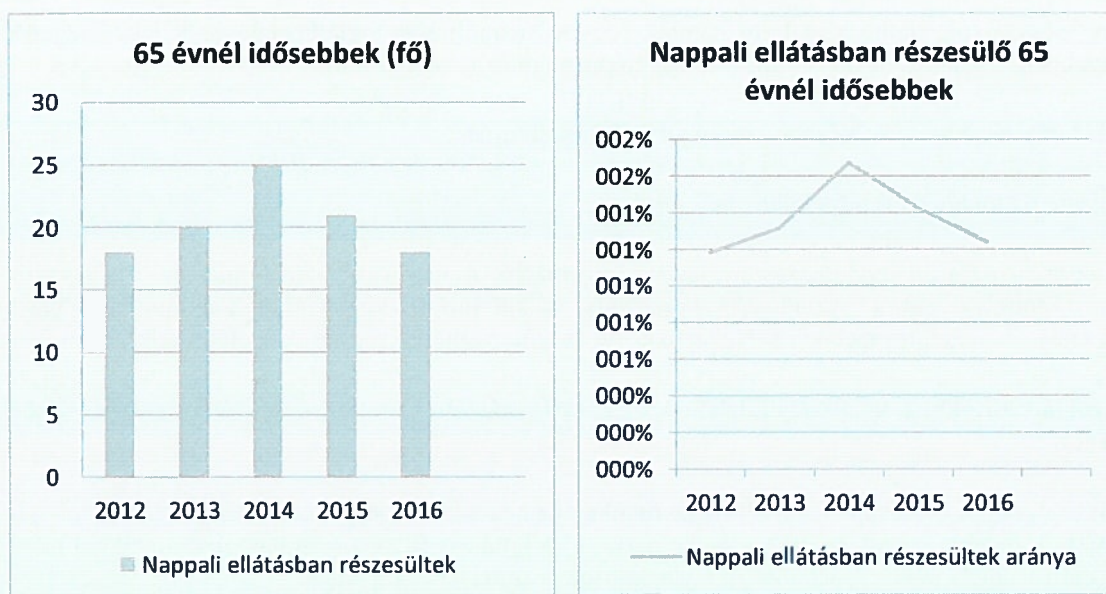
Az Önkormányzat döntés előkészítő és döntéshozó munkájában az idős emberek részvétele az Egészségügyi, Szociális és Családvédelmi Bizottság munkáján keresztül biztosított. A Bizottság öt tagból áll, melyből négy fő nyugdíjas korú személy annak érdekében, hogy az idősök is képviselve legyenek.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	1 524	18	1,18%
2013	1 521	20	1,31%
2014	1 493	25	1,67%
2015	1 472	21	1,43%
2016	1 452	18	1,24%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az Önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított mindenki számára. Az idősek nappali ellátórendszerben történő részvétele 2012 és 2016 óta szinte állandó, kb. 20 fő részesül ellátásban. A nappali szolgáltatás célja, hogy lehetőséget biztosítson az idős ellátottak számára otthonuk fenntartása mellett napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére és napközbeni étkezésre.

A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében. Az ellátottak száma a 2016. évben: 69 fő gondozás, 107 fő részére ebéd kiszállítása.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok, idősek számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított a településen. A településen működő civil szervezetek egy része kifejezetten nyugdíjasok közreműködésével tevékenykedik.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	45 945	0	1
2013	1	45 125	0	1
2014	1	45 517	0	1
2015	1	41 902	0	1
2016	1	38 267	0	2

c) idők informatikai jártassága

Az idők informatikai jártasságával kapcsolatosan pontos adatokkal nem rendelkezünk. Informatikai képességeik fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. A 2017. évben több helyszínen is tartottak ingyenes informatikai képzéseket, melyekre 65 éves korig bárki jelentkezhetett. A Városi Könyvtárban biztosított az ingyenes internet hozzáférés. Az internet terjedésének oka lehet a családtagok elköltözése, a munkavállalás miatti távolság esetén ez a kapcsolattartás egyik módja is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi civil szervezetek színházi szezonban szinte havi rendszerességgel szerveznek színházlátogatást a nyugdíjasok számára. A színházi szezonon kívüli időben pedig kirándulásokat szerveznek.

Az aktuális időspolitikai kérdések megvitatására többféle lehetőség is adódik a városban. Egyik ilyen a városban működő civil szervezetek fórumai. Számos civil szervezetben magas az idők aránya. A Nyugdíjas Egyesület és a Mozgássérültek Helyi Csoportja átszövi az egész várost, és általuk biztosított, hogy odafigyeljünk az idősekre. Számos civil szervezetben tevékenykedik idős, nyugdíjas ember. Programjaikat szinte havonta szervezik, ahol lehetőség adódik a kikapcsolódásra, beszélgetésekre, közös kézműveskedésekre, éneklésre. Vannak szervezetek, melyek a jársági hagyományok ápolására, megőrzésére fordítanak kiemelt figyelmet, és továbbítják a fiatalabb generáció felé.

A Nyugdíjas Egyesület közreműködésével minden évben megtartják a nőnap ünnepséget a művelődési házban, melyet a köszöntőn kívül számos kulturális műsor színesít.

Az Önkormányzat minden évben szervez karácsonyi ünnepséget az idők számára. Sokak számára ez az igazi karácsony, mert egyedül élnek vagy családjuk távol van. Az ünnep fontosságát jelzi, hogy a résztvevők száma évről évre növekszik.

Szintén az Önkormányzat által szervezett rendezvény - melyre minden év tavaszán sor kerül - a nyugdíjas találkozó, a Polgármesteri Hivatalból nyugdíjba vonult dolgozók részére.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Adathiány az időskorú célcsoporttal kapcsolatban	Az időskorúak helyzetére vonatkozó részletes adatok gyűjtése
Idők körében alacsony jövedelemmel rendelkezők aránya	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallás-, mozgásszervi, értelmi képességeit – jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetve a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki

hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján 456 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon. A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport, majd őket követik a látás-, hallássérültek, értelmi fogyatékosok. Jelentősen emelkedett az egyéb fogyatékosokban szenvedők aránya is.

A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása a település fontos feladata. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet megteremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi élet során (közlekedés, egészségügyi és szociális ellátás, iskoláztatási és munkalehetőségek, kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is).

Településünkön a fogyatékkal élők többsége nagy valószínűséggel mozgásszervi fogyatékos, kisebb számban vannak egyéb érzékszervi, és értelmi fogyatékosokkal élők. Az akadálymentesítés így első számú szempont, amely alapvető kritérium a hozzáférés biztosítása során.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdij, rehabilitációs ellátás, vagy segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük is elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élők emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A szociális ellátások területén a fogyatékosokkal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap elsődleges szerepet.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozó adat korlátozottan áll rendelkezésre a központi adatbázisokban is. Megállapítható, hogy a korábbi évekhez képest számuk több, mint 50 %-kal nőtt. Ez visszavezethető az egészségi állapot romlására. 2016-ban 357 főről beszélünk. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma 13 fő volt 2016-ban.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 15-16.§-ai értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Az Önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket (többnyire a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség miatt). Közfoglalkoztatás keretében lehetőség van rehabilitációs ellátásban részesülő személyek foglalkoztatására.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkavállalói oldalon a fogyatékkal élők elhelyezkedése jellemzően nehezebb, mint nem sérült társaiké. A megváltozott munkaképességű emberek számára speciális foglalkoztatási formák megléte szükséges ahhoz, hogy tartós foglalkoztatás valósulhasson meg.

Kifejezetten megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató cég nincsen településünkön.

Hátrányos megkülönböztetésről jelzés nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A városban két civil szervezet működik a fogyatékkal élők életfeltételeinek javítása érdekében. A Jászárokszállási Cukorbeteg Klubja közhasznú szervezet, munkájában hangsúlyos az ismeretfejlesztés, a betegségek kezelése, diétás tanácsok. Rendszeresek az orvosi előadások, recept-klub, gyógytornász által megtanított mozgásterápia. Egészségügyi és informatikai szolgáltatásokat nyújtanak mindenki számára. A cukorbetegség szövődményeinek megelőzése érdekében rendszeres szűrővizsgálatokat szerveznek: vércukor és vérnyomásmérés havonta, évente két alkalommal koleszterinszűrés, évente két alkalommal microalbuminúria szűrés, szemészeti szűrővizsgálat, szemvizsgálat évenként, évente két alkalommal csontritkulás szűrés, kezdeményezték a mobil, mammográfiás szűrést, amely most már évenként rendszeres a településen.

A Mozgássérültek JNSZ Megyei Egyesületének Jászárokszállási Városi Csoportja szintén a megelőzés érdekében mozgósítja tagjait a szűrővizsgálatokra. Rendezvényeiken vérnyomás, vércukorszint, koleszterinszint szűréseket végeznek az egészségügyben dolgozó önkéntesek közreműködésével. Előadásokat szerveznek reumatológus, rehabilitációs szakorvos meghívásával. Évente ortopéd szaktanácsadást tartanak, lehetővé teszik gyógycipő készítésének feltételeit is, a méretvételtől a kész cipő átvételéig. Ez nagy segítség a mozgásukban korlátozott személyeknek.

A Nyugdíjasok Egyesülete is rendszeres szervez tájékoztató előadásokat, szűrővizsgálatokat az egészségmegőrzés érdekében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok. A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg. A 2013. évben bekövetkezett jogszabályi változások miatt csökkent e személyek ellátása. Szigorodtak a közlekedési kedvezmények, a gépjármű adókedvezmények és a munkaképesség csökkenésének megállapítására vonatkozó rendelkezések is.

A szociális ellátásokat igénylők között valószínűsíthető, hogy jelen vannak a fogyatékkal élők is, nyilvántartott adattal azonban csak korlátozottan rendelkezünk. Ilyen például az alanyi közgyógyellátásban részesülők száma, amely 2016. évben 269 fő volt.

Alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek száma 2016-ban 53 fő volt.

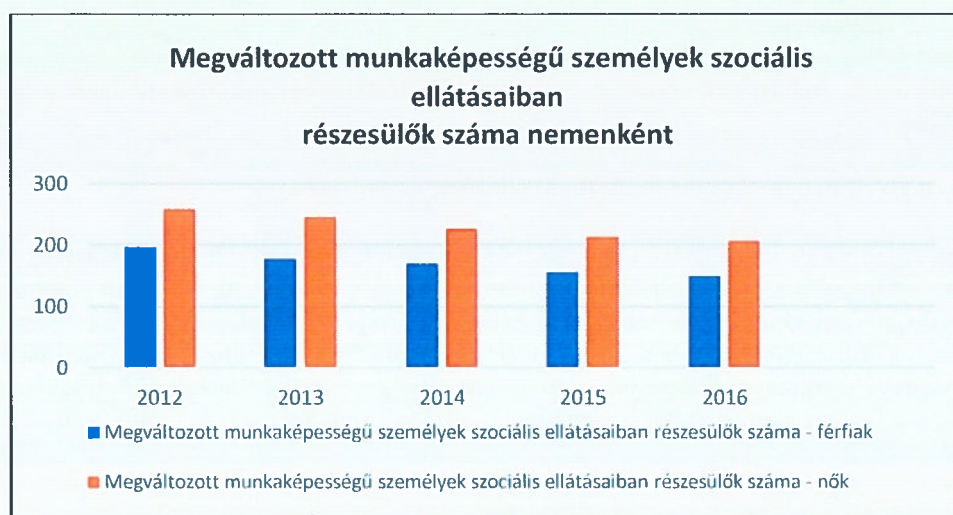
A Magyar Államkincstár adatai szerint 2011. augusztusában 143 főnek folyósítottak fogyatékosági támogatást.

A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre egyéb releváns adat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2012	196	259
2013	178	246
2014	170	227
2015	156	214
2016	150	207

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati tulajdonban lévő, közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások akadálymentesített helyszínen érhetők el (orvosi rendelők, Gondozási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat). A fogyatékkal élő személyeken kívül az akadálymentes környezetnek hasznélvezői a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építészeti hatóság feladata.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A középületek akadálymentesítése, járdafelületek és biztonságos gyalogátkelőhelyek kialakítása kiemelt területe a városfejlesztési elképzeléseknek. Folyamatos az akadálymentesítése azoknak a középületeknek, ahol ez még nem, vagy nem teljes mértékben került megvalósításra.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az Ipari Parkban működő nagyobb vállalkozásoknál akadálymentesítés szinte csak az újonnan építetteknel valósult meg. A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre egyéb releváns adat.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre releváns adat.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre releváns adat. A fogyatékosok számára nappali intézmény nem biztosított a településen. A közelben Jászberényben működik a Szent Ferenc Egyesített Szociális Intézmény, mely biztosítja a fogyatékkal élők részére a nappali ellátást.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre releváns adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	A célcsoporttal foglalkozó területek összehangolt adatközlése után szükséges a HEP felülvizsgálata
A foglalkoztatás bővítése szükséges a településen	Szociális foglalkoztatás megszervezése; foglalkoztatási tárgyú pályázati források felkutatása;
Kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, akadálymentesítés megvalósítása az azzal még nem teljes mértékben rendelkező közintézményekben

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság részt vesz a programjaikon. Az Önkormányzat minden évben pályázati úton támogatást nyújt a szervezeteknek működésükhöz, rendezvényeikhez.

A települési szinten felmerülő közintézményi feladatok ellátásában egyre gyakrabban vesznek részt önkéntesek, közösségi szolgálatos középiskolások, akik aktívan veszik ki részüket.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az egyes szereplők közötti együttműködés gyakorlata változó. Jelenleg nincs kialakult gyakorlata annak, hogy egy-egy tevékenységi területen minden szereplő egyidőben vegyen részt a fejlesztések megvalósításában.

A városban megvalósuló sikeres rendezvények a szervezetek közötti erős együttműködésnek köszönhetőek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A HEP készítésekor nem áll rendelkezésre releváns adat.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tevékenysége elsősorban a roma népességre irányul. Az RNÖ-k tevékenysége azonban korlátozott, hiszen minimális költségvetési forrásból kell gazdálkodniuk. Ez egyértelműen abba az irányba mutat, hogy az egyes szereplők közötti együttműködést szükséges erősíteni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen sok és sokféle civil szervezet működik. Vannak, melyek a fogyasztókkal élők részére nyújtanak segítséget, vannak, amelyek a nőket fogják össze (pl. Árokszállási Óvónők Kamarakórusa, Extázis Táncscsoport, Fortuna TSE). Ez utóbbi kettő szervezetben jelentős számú gyermek is részt vesz. A gyermekeket fogja össze a Széchenyi István Általános Iskola Gyermekszervezete. A helyi hagyományokat őrzi a Parázs Hagyományörző Egyesület, a roma nemzetiségi kultúrát a Fekete Rózsák Kulturális Egyesület és a Piros Pipacsok Kulturális Egyesület. Számos más alapvető szolgáltatási tevékenységet végeznek (természetvédelem, bűnmegelőzés, egészségvédelmi, karitatív csoportok, színjátszás, hobbi tevékenységek, sportok egyesületei).

Jászárokszállás városban működő főbb civil szervezetek:

Árokszállásiak Baráti Köre

Árokszállási Óvónők Kamarakórusa Egyesület

Csörsz Vezér Galamb-Díszmadár és Kisállat Tenyésztők Egyesülete

„Dolgozók” Horgász Egyesülete

„Dr. Szelenszky István és felesége Jolánka Alapítvány”

Futárok Sport Klub

Fortuna TSE

Görbe János Színjátzó Egyesület

Jászárokszállás Város Tehetségért Alapítvány

Jászárokszállás Városáért Alapítvány

Jászárokszállás Csatornázásáért Alapítvány

Jászárokszállás Fekete Rózsák Kulturális Egyesület

Jászárokszállási Cukorbeteg Klub

Jászárokszállási Gazdakör

Jászárokszállási Ipartestület

Jászárokszállási Kertbarát Kör

Klímatechnikai Horgász Egyesület

Kossuth Vadásztársaság

Mozgássérültek JNSZM-i Egyesületének Jászárokszállási Városi Csoportja

Jászárokszállási Népfőiskolai Társaság

857. sz. Szent Erzsébet Cserkészcsapat

Nyugdíjasok Egyesülete

ÖKO-Jász Környezetvédelmi, Környezetgazdálkodási, Kulturális és Turisztikai Egyesület

PARÁZS Hagyományörző Egyesület

Piros Pipacsok Kulturális Egyesület

Jászági Beteg Gyermekekért Alapítvány

R.3. Galambsport Egyesület

„Jászárokszállási Széchenyi István Általános Iskola diákjaiért” Alapítvány

Szent Erzsébet Karitászcsoport

Vöröskereszt Helyi Szervezete

Jászárokszállás Város Önkéntes Tűzoltó Egyesülete

Jászárokszállás Önkormányzati Tűzoltó Parancsnokság

Jászárokszállás Város Polgárőr Egyesület
Jászárokszállási Rózsa Civil Bünt megelőző Egyesület
Jászárokszállási Lovas Baráti Kör Kulturális és Hagyományörző Egyesület
Jászárokszállási Városi Sportegyesület
„Lehel úti Óvoda Gyermekéiért” Alapítvány

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Az Önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a város rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak, és anyagilag is támogatják azokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A HEP egyeztetési folyamatába az egyes szereplők az alábbi módon vonhatóak be:

- Közmeghallgatás
- Lakossági Fórum
- Szociálpolitikai Kerekasztal
- Polgármesteri, jegyzői fogadónap
- Képviselő-testületi bizottságok ülései
- Képviselő-testületi ülések
- Média.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A HEP elkészítése során problémaként jelentkezett, hogy az egyes területekre vonatkozólag nem rendelkezünk kellő adatmennyiséggel. Ennek kapcsán az egyes területek alapvető jellemzőit tudtuk bemutatni. Az egyeztetési folyamat során várható, hogy további – jelenleg nem ismert – problémák is beazonosításra kerülnek. Ezek beépítése a HEP-be elengedhetetlen jelentőségű lesz.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, számszerű adatok hiánya	Jogi szabályozás az adatgyűjtés legalizálására
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A munkanélküliségből fakadó problémák	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A hátrányos helyzet „öröklődése”	Felzárkóztató és fejlesztési programok felkutatása
Gyermekek	Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	Gyermekek helyzetére vonatkozó további adatgyűjtés
Gyermekek	Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése	Programok szervezése, szakemberek biztosítása
Idősek	Adathiány az időskorú célcsoporttal kapcsolatban	Időskorúak helyzetére vonatkozó részletes adatok gyűjtése
Idősek	Idősek körében alacsony jövedelemmel rendelkezők aránya	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Nők	Képzési programok hiánya	Helyben, vagy elérhető távolságon belüli képzési lehetőségek
Nők	Családbarát munkahelyek hiánya	Rugalmas foglalkoztatási formák megismertetése a foglalkoztatókkal, „egyműszakos” munkarend, vagy részmunkaidő bevezetése több területen
Nők	Gyesen lévők száma nem ismert	Az érintettek felmérése a védőnők bevonásával; munkaerőpiacra történő visszatérésük tervezése, az ehhez szükséges kompetenciák felmérése és biztosítása
Fogyatékkal élők	Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	A célcsoporttal foglalkozó területek összehangolt adatközlése után szükséges a HEP felülvizsgálata
Fogyatékkal élők	A foglalkoztatás bővítése szükséges a településen	Szociális foglalkoztatás megszervezése; foglalkoztatási tárgyú pályázati források felkutatása;

Fogyatékkal élők	Kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, akadálymentesítés megvalósítása az azzal még nem teljes mértékben rendelkező közintézményekben
------------------	---	--

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Jogi szabályozás az adatgyűjtés legalizálására	Önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása	Önkormányzat, önkormányzati intézmények, munkaügyi kirendeltség Felelős: Önkormányzat
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Felzárkóztató és fejlesztési programok felkutatása	Munkaügyi kirendeltség, RNÖ, civil szervezetek Felelős: Önkormányzat
Gyermekek	Gyermekek helyzetére vonatkozó további adatgyűjtés	Oktatási intézmények RNÖ, civil szervezetek, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnők Felelős: Önkormányzat
Gyermekek	Programok szervezése, szakemberek biztosítása	Gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszer egyéb tagjai Felelős: Önkormányzat
Idősek	Időskorúak helyzetére vonatkozó részletes adatok gyűjtése	Idősellátást végző szervezetek, házi orvos, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Idősek	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról	Idősellátást végző szervezetek, házi orvos, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Nők	Helyben, vagy elérhető távolságon belüli képzési lehetőségek	Munkaügyi kirendeltség, Önkormányzat Felelős: Önkormányzat
Nők	Rugalmas foglalkoztatási formák megismertetése a foglalkoztatókkal, „egyműszakos” munkarend, vagy részmunkaidő bevezetése több területen	Munkaügyi kirendeltség, foglalkoztatók Felelős: Önkormányzat
Nők	A gyes-ben, gyed-ben részesülők felmérése a védőnők bevonásával; munkaerőpiacra történő visszatérésük tervezése, az ehhez szükséges kompetenciák felmérése és biztosítása	Védőnők, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Fogyatékkal élők	A célcsoporttal foglalkozó területek összehangolt adatközlése után szükséges a HEP felülvizsgálata	Civil szervezetek, fogyatékkal élők ellátását végző szervezetek, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Szociális foglalkoztatás megszervezése; foglalkoztatási tárgyú pályázati források felkutatása;	Önkormányzat, civil szervezetek, helyi vállalkozások Felelős: Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, akadálymentesítés megvalósítása az azzal még nem teljes mértékben rendelkező közintézményekben	Önkormányzat Felelős: Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő esélyű hozzáférése biztosított a településen meglévő minden szolgáltatáshoz. Szorgalmazzuk, hogy aktív részvétellel a helyi társadalom minden tagja részt tudjon venni a döntés-előkészítő folyamatokban és azok megvalósításában.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára a méltó élethez való körülmények megteremtődjenek. A mélyszegénység elleni küzdelmet elsősorban a munkavállalás erősítésével és megfelelő szociális védőháló együttes alkalmazásával kívánjuk megteremteni. Az elsődleges cél tehát a célcsoporttal kapcsolatban, hogy képessé tegyük tagjait a munkavállalóként történő megjelenésre.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megsegítését, hiszen a generációkon átívelő szegénység a kedvezőtlen helyzetet konzerválja, így azok későbbi kezelésére még kevesebb esély van. A gyerekek számára biztosítani kell a gyermeki jogokat és minden eszközzel elő kell segíteni, hogy ne szenvedjenek hiányt a mindennapokban.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek esetében arra, hogy megbecsült tagjai maradjanak a helyi közösségnek. Értéknek tartjuk a felhalmozódott tudást, így annak visszacsatolása a közösség életében elengedhetetlen. Emellett szükséges minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítani a méltó öregkor kereteit.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a jelentkező különbségek csökkenjenek, s lehetőség szerint eltűnjenek. Fontos feladatnak tartjuk a gyermekvállalás utáni munkaerő-piaci reintegrációt.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetére. Biztosítani kell a teljes akadálymentesítést a településen. Emellett elő kell segíteni, hogy külön programok mentén a foglalkoztatás emelkedjen, hogy a fogyatékkal élők számára is reális lehetőség legyen az önellátás.

Az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos beavatkozásokon túlmenően szükséges a helyi társadalom szemléletformálása. Fontos, hogy mindenki számára egyértelmű legyen, hogy az esetleges különbözőséget, a társadalmi státuszából adódó kedvezőtlen helyzetet az emberek nem választják, hanem az véletlenszerűen is alakulhat. Ezért szükséges a másik ember és a másság megismerése és elfogadása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Jogi szabályozás az adatgyűjtés legalizálására
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, számszerű adatok hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	cél: egy komplex adatbázis kialakítása A jogi szabályozás legalizálása Az adatokhoz szükséges kérdőívek kialakítása, adatgyűjtés Komplex adatbázissá rendezés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Munkacsoport létrehozása, adatforrások meghatározása, Adatok gyűjtése és elemzése
Résztvevők és felelős	az önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, családsegítő felelős: az Önkormányzat
Partnerek	a családsegítő, a célcsoport, civil szervezetek

Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	mutatók: az adatbázisban szereplők száma, az adatbázisban meglévő adattípusok száma, a partnerségben résztvevők száma
Kockázatok és csökkentési eszközei	kockázat: nem mindenki nyilatkozik szívesen csökkentés: a megfelelő partnerek bevonása
Szükséges erőforrások	pályázati forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliségből fakadó problémák
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkanélküliség időleges csökkentése a közfoglalkoztatás biztosításával Közfoglalkoztatási kérelmek benyújtása, létszám növelése, ha lehet A foglalkoztatás folyamatos fenntartása A közfoglalkoztatás a segélyezéshez képest jelentős lépés, de nem tekinthető igazi munkahelynek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatási programok indítása és a foglalkoztatás emelése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, önkormányzati intézmények, munkaügyi kirendeltség Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat, önkormányzati intézmények, munkaügyi kirendeltség
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közfoglalkoztatási programok indítása A program hatására javul a munkanélküliségi ráta, a program fenntartása

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Támogatható közfoglalkoztatási kérelmek benyújtása, Vállalható programok indítása
Szükséges erőforrások	Humán, pályázati forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Felzárkóztató és fejlesztési programok felkutatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzet „öröklődése”
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kapcsolatfelvétel az érintett célcsoporttal, Közmunkaprogramban való részvétel ösztönzése Képzéseken való részvétel ösztönzése Hátrányos helyzetből való kilépés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felzárkóztató programok szervezése, közmunkaprogram bővítése, képzésekre való motiválás
Résztevők és felelős	Munkaügyi kirendeltség, családsegítő, képző intézmények, célcsoport Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi kirendeltség, családsegítő, képző intézmények, Önkormányzat, célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Továbbtanulók, képzettek száma Közmunkaprogramban résztvevők száma Megfelelő tájékoztatással, továbbképzésekkel fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs hajlandóság a továbbtanulásra, képzésben való részvételre, a munkába állásra Folyamatos kapcsolattartás a célcsoporttal
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Gyermekek

Intézkedés címe:	Gyermekek helyzetére vonatkozó további adatgyűjtés
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány a célcsoporttal kapcsolatosan
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Helyzetfelmérés azon beavatkozások tervezéséhez, amelyek a gyermekek ellátását, szolgáltatásokhoz való hozzáférését elősegítik. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését szolgáló intézkedések
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A hiányzó adatok feltárása, elemzése
Résztvevők és felelős	Oktatási intézmények, RNÖ, civil szervezetek, családsegítő, védőnők Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Oktatási intézmények, RNÖ, civil szervezetek, családsegítő, védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Írásos beszámolók készítése, beavatkozási területek meghatározása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Beszámoló nem készül el Folyamatos adatgyűjtés, közös értekezletek
Szükséges erőforrások	humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Gyermekek

Intézkedés címe:	Programok szervezése, szakemberek biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében programok szervezése, Felhívások, tájékoztatók a tanulás fontosságáról, szabadidő hasznos eltöltésének lehetséges formái
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szabadidős programok szervezése, a családok tájékoztatása a napközbeni, szünidei lehetőségekről

Résztevők és felelős	Gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszer egyéb tagjai, célcsoport Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszer egyéb tagjai, Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a veszélyeztetett gyermekek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Programterv nem készül el Megfelelő tájékoztatás, nyilvánosság
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, esetlegesen pályázati

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Idősek

Intézkedés címe:	Időskorúak helyzetére vonatkozó részletes adatok gyűjtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány az időskorú célcsoporttal kapcsolatban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időskorúakkal kapcsolatos adatok gyűjtése és elemzése. Az adatok függvényében beavatkozások tervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az adatokhoz szükséges kérdőívek kialakítása, adatgyűjtés Elemzések készítése Beavatkozások meghatározása
Résztevők és felelős	Idősellátást végző szervezetek, házi orvos, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Idősellátást végző szervezetek, házi orvos, családsegítő, Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	Írásos beszámoló készítése, beavatkozási terv készítése

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatgyűjtés nem valósul meg Megfelelő partnerek bevonása
Szükséges erőforrások	humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Idősek

Intézkedés címe:	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek körében alacsony jövedelemmel rendelkezők aránya. Az időskorúak egy része nem rendelkezik megfelelő információval az igénybe vehető szolgáltatásokról
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időskorúak esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatások eléréséhez. Minél szélesebb körben bevonni az időseket a szolgáltatásokba, ellátásokba. Az időskorúak szociális biztonságának erősítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az időskorúak felkutatása, elérése a településen, széles körű tájékoztatása az igénybe vehető szociális ellátások, támogatások köréről, azok igénybevételének szabályairól.
Résztvevők és felelős	Idősellátást végző szervezetek, háziorvos, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Idősellátást végző szervezetek, háziorvos, családsegítő, Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Támogatást igénybevevők száma növekszik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem megfelelő tájékoztatás Résztvevők ösztönzése
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Nők

Intézkedés címe:	Helyben, vagy elérhető távolságon belüli képzési lehetőségek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Képzési programok hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Elsősorban az alacsony iskolai végzettségű, illetve elavult szakképzettséggel rendelkező nők képzési lehetőségeinek feltárása, melyek segítik a munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. Folyamatos képzések indítása, a képzés idejére esetlegesen anyagi támogatás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzési igény felmérése. Képzések szervezése elsősorban a településen, vagy elérhető távolságon belül.
Résztvevők és felelős	Munkaügyi kirendeltség, Önkormányzat, célcsoport
Partnerek	Munkaügyi kirendeltség, Önkormányzat, célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igényfelmérés és képzési program A tervezett képzések elindítása Bevont nők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Képzési program nem készül el, a célcsoport nem vesz részt a programban Megfelelő tájékoztatás, a képzés előnyeinek bemutatása
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Nők

Intézkedés címe:	Rugalmas foglalkoztatási formák megismertetése a foglalkoztatókkal, „egyműszakos” munkarend, vagy részmunkaidő bevezetése több területen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családbarát munkahelyek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célja a gyes-ről, gyed-ről visszatérő nők foglalkoztatottságának javítása. A foglalkoztatók irányába a családbarát munkahelyek létrehozásának előnyeiről megfelelő tájékoztatás

hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Foglalkoztatók és a célcsoport tájékoztatása a gyes, gyed után igénybevehető támogatási lehetőségekről
Résztvevők és felelős	Munkaügyi központ, célcsoport, foglalkoztatók
Partnerek	Munkaügyi központ, célcsoport, foglalkoztatók
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Családbarát munkahelyek létrejötte Női foglalkoztatottság növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem jönnek létre család munkahelyek Megfelelő tájékoztatás, nyilvánosság
Szükséges erőforrások	Humán, pályázati

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Nők

Intézkedés címe:	Az érintettek felmérése a védőnők bevonásával; munkaerőpiacra történő visszatérésük tervezése, az ehhez szükséges kompetenciák felmérése és biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyesen lévők száma nem ismert
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A célcsoporttal kapcsolatos adatok gyűjtése és elemzése. Az adatok függvényében beavatkozások tervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Elemzések készítése Beavatkozások meghatározása
Résztvevők és felelős	Védőnők, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Védőnők, családsegítő, célcsoport

Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Írásos beszámoló készítése, beavatkozási terv készítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatgyűjtés nem valósul meg Megfelelő partnerek bevonása
Szükséges erőforrások	humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	A célcsoporttal foglalkozó területek összehangolt adatközlése után szükséges a HEP felülvizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél a hiányzó adatok összegyűjtése, és az adatok függvényében beavatkozások megtervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatok felkutatása, elemzések készítése, beavatkozások tervezése
Résztevők és felelős	Civil szervezetek, fogyatékkal élők ellátást végző szervezetek, családsegítő Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek, fogyatékkal élők ellátást végző szervezetek, családsegítő, célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Írásos beszámolók, dokumentumok készítése Beavatkozások tervezése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatgyűjtés nem valósul meg Megfelelő partnerek bevonása, nyilvánosság

Szükséges erőforrások	humán
-----------------------	-------

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Szociális foglalkoztatás megszervezése; foglalkoztatási tárgyú pályázati források felkutatása;
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A foglalkoztatás bővítése szükséges a településen a célcsoport bevonásával
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A foglalkoztatási igény felmérése a településen az egészségi állapotok figyelembevételével, foglalkoztatók felmérése a rehabilitációs munkahelyek létrehozásával kapcsolatosan
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, adatgyűjtés
Résztvevők és felelős	Civil szervezetek, foglalkoztatók, célcsoport Felelős: Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek, foglalkoztatók, célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A felmérés elkészülte, további beavatkozások meghatározása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Felmérés nem készül el Megfelelő tájékoztatása az érintetteknek
Szükséges erőforrások	Humán, pályázati

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, akadálymentesítés megvalósítása az azzal még nem teljes mértékben rendelkező köztérményekben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei

Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- hosszútávú időegységekre bontásban	és és	Cél a teljes körű akadálymentesítés a településen. Az akadálymentesítéssel még nem rendelkező közintézmények, egyéb létesítmények feltérképezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve		Területek felmérése Pályázati lehetőségek kihasználása Teljes körű akadálymentesítés megvalósítása
Résztvevők és felelős		Önkormányzat
Partnerek		Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve		2020.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága		A település teljes körű akadálymentesítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei		Pénzügyi fedezet Pályázati lehetőségek kihasználása
Szükséges erőforrások		Humán, pénzügyi, pályázati

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Jogi szabályozás az adatgyűjtés legalizálására	A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, számszerű adatok hiánya	Adatbázis létrehozása	Adatok gyűjtése, beszámlók	Munkacsoport létrehozása, adatforrások meghatározása, adatok gyűjtése, elemzése	Önkormányzat	2020.12.31.	Adatbázisban szereplők száma	pályázati	Komplex adatbázis
2	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárása	A munkanélküli ségből fakadó problémák	Munkanélküliség csökkentése	Közfoglalkoztatási kérelmek	Közfoglalkoztatási programok indítása, a foglalkoztatás emelése	Önkormányzat	2020.03.31.	Javuló munkanélküli ségi ráta	pályázati	A program fenntartható
3	Felzárkóztató és fejlesztési programok felkutatása	A hátrányos helyzetű „öröklődése”	Hátrányos helyzetből való kilépés elősegítése	Képzési programok	Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, ösztönzés közmunkaprogramban való	Önkormányzat	2020.12.31.	Képzettek száma	Humán, pénzügyi, pályázati	Megfelelő tájékoztatással, továbbképzéssel fenntartható

	ő bevezetése több területen	Gyesen lévők száma nem ismert	Adatgyűjtés, beavatkozás tervezése	Írásos beszámoló	Helyzetfelmérés beavatkozási tervezéséhez	Önkormányzat	2020.12.31.	Írásos beszámoló, készítése, beavatkozás tervezése	humán	Nem releváns
3	Az érintettek felmérése a védőnők bevonásával; munkaerőpiacra történő visszatérésük tervezése, az ehhez szükséges kompetenciák felmérése és biztosítása									
IV. Idősek										
1	Időskorúak helyzetére vonatkozó részletes adatok gyűjtése	Adathiány az időskorú célcsoporttal kapcsolatban	Adatgyűjtés, beavatkozás tervezése	Írásos beszámoló	Adatgyűjtés és beavatkozási tervezés	Önkormányzat	2020.12.31.	Írásos beszámoló, beavatkozási terv készítése	humán	Nem releváns
2	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról	Idősek körében alacsony jövedelemmel rendelkezők aránya.	Támogatást igénybevevők száma növekszik.	Írásos beszámoló	Az időskorúak felkutatása, elérése a településen, széles körű tájékoztatás az igénybe vehető szociális ellátások, támogatások köréről, azok igénybevételéről	Önkormányzat	2020.12.31.	Írásos beszámoló	humán, pénzügyi	Nem releváns

								nek szabályairól.							
V. A fogvatékkal élők esélyegyenlősége															
1	A célcsoporttal foglalkozó területek összehangolt adatközlése után szükséges a HEP felülvizsgálata	Adathiány a célcsoporttal kapcsolatban	Adatgyűjtés, beavatkozás tervezése	Írásos beszámoló	Adatgyűjtés és beavatkozások tervezése	Önkormányzat	2020.12.31.	Írásos beszámoló, beavatkozási terv készítése	humán	Nem releváns					
2	Szociális foglalkoztatási megszervezés; foglalkoztatási tárgyi pályázati források felkutatása;	A foglalkoztatási bővítése szükséges a településen	Foglalkoztatási lehetőségek feltárása	Foglalkoztatási terv, pályázati kérelmek	Igényfelmérés, adatgyűjtés	Önkormányzat	2020.12.31.	Felmérés elkészülte, további beavatkozások meghatározása	Humán, pályázati	Felmérésre épülő további beavatkozások					
3	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, akadálymentesítés megvalósítása az azzal még nem teljes	Kulturális és sportprogram okhoz való hozzáférés lehetőségei	Teljes körű akadálymentesítés	Költségvetési koncepció	Területek felmérése, pályázati lehetőségek kihasználása,	Önkormányzat	2020.12.31.	A település teljes körű akadálymentesítése	Humán, pénzügyi, pályázati	Folyamatos akadálymentesítés a településen a lehetőségek szerint					

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

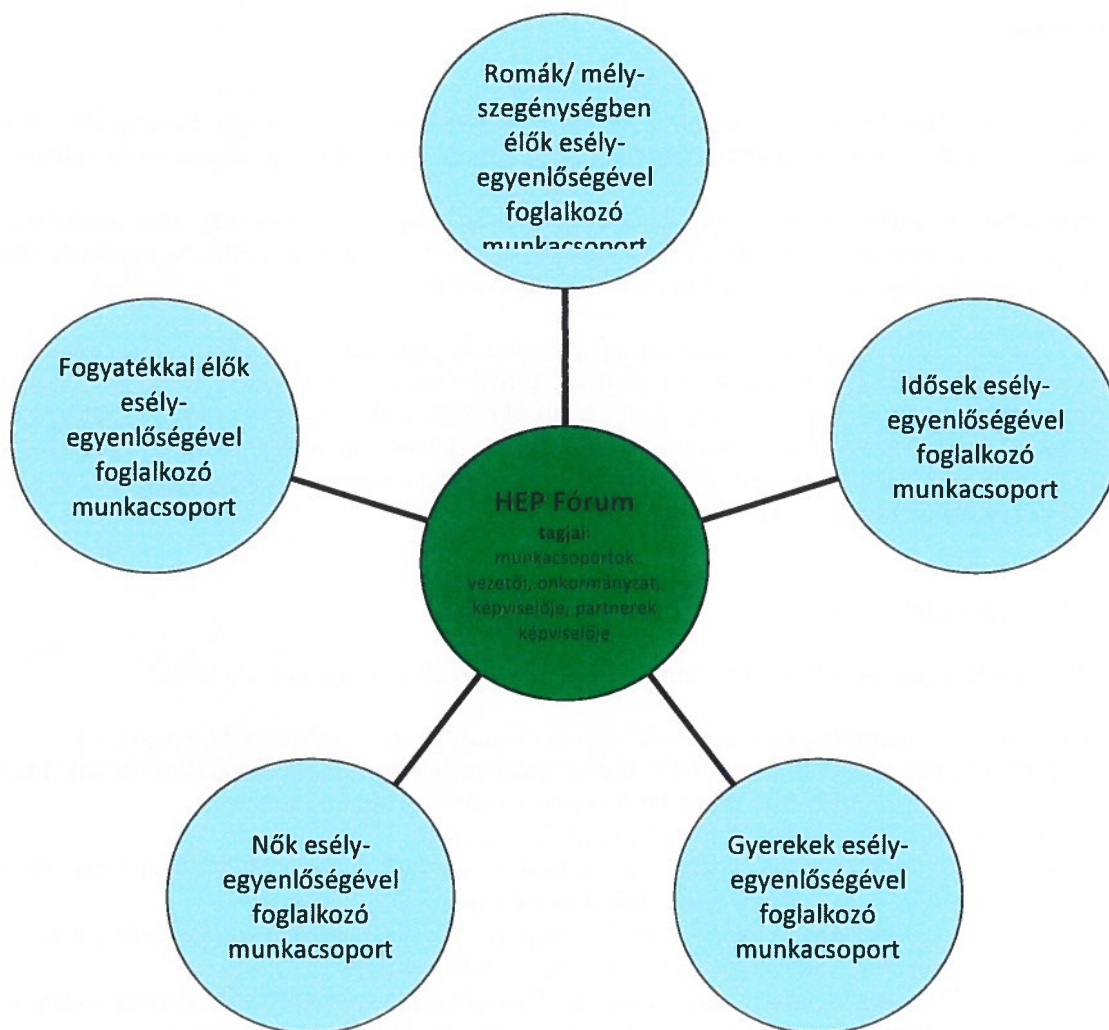
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az Önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az Önkormányzat részéről az Aljegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program,
 - o figyelemmel kíséri azt, hogy az Önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat,
 - o támogatnia kell, hogy az Önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához,
 - o kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az Önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az Önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az Önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az Önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Jászárokszállás város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának készítése során született szakmai és társadalmi észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Jászárokszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 213/2018. (XII.04.) határozatával elfogadta.

Jászárokszállás, 2018. december 04.

Jászárokszállás Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Jászárokszállás Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

1

Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

2 A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

3 A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

4 Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

